

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):

Titel | Title:

Udgivet år og sted | Publication time and place:

Fysiske størrelse | Physical extent:

Goldschmidt, M.

En Skavank : Skuespil i tre Acter og med et
Forspil.

Kjøbenhavn : Chr. Steen & Søn's Forlag, 1867

148 s.

DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

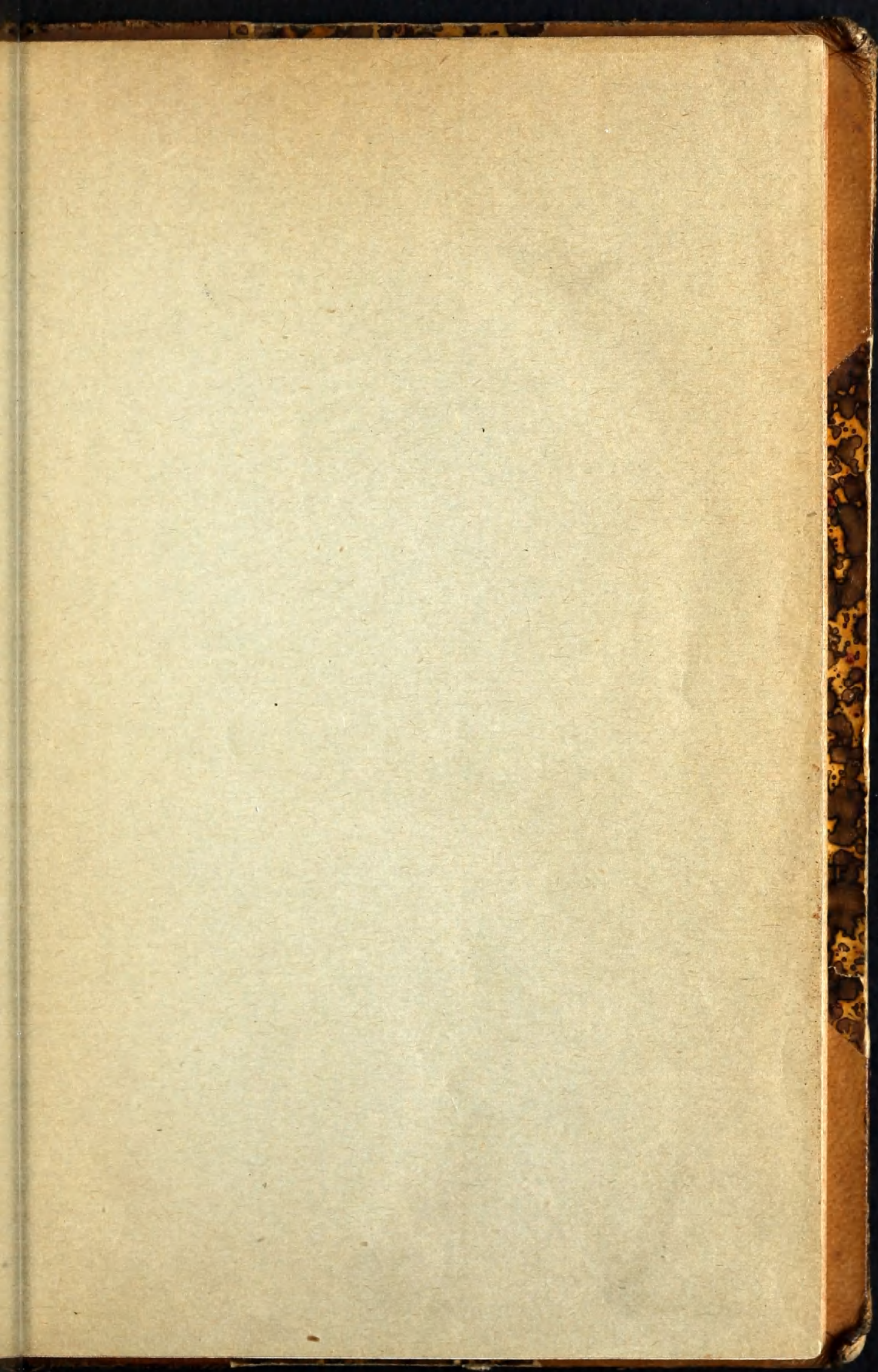
55.-79.

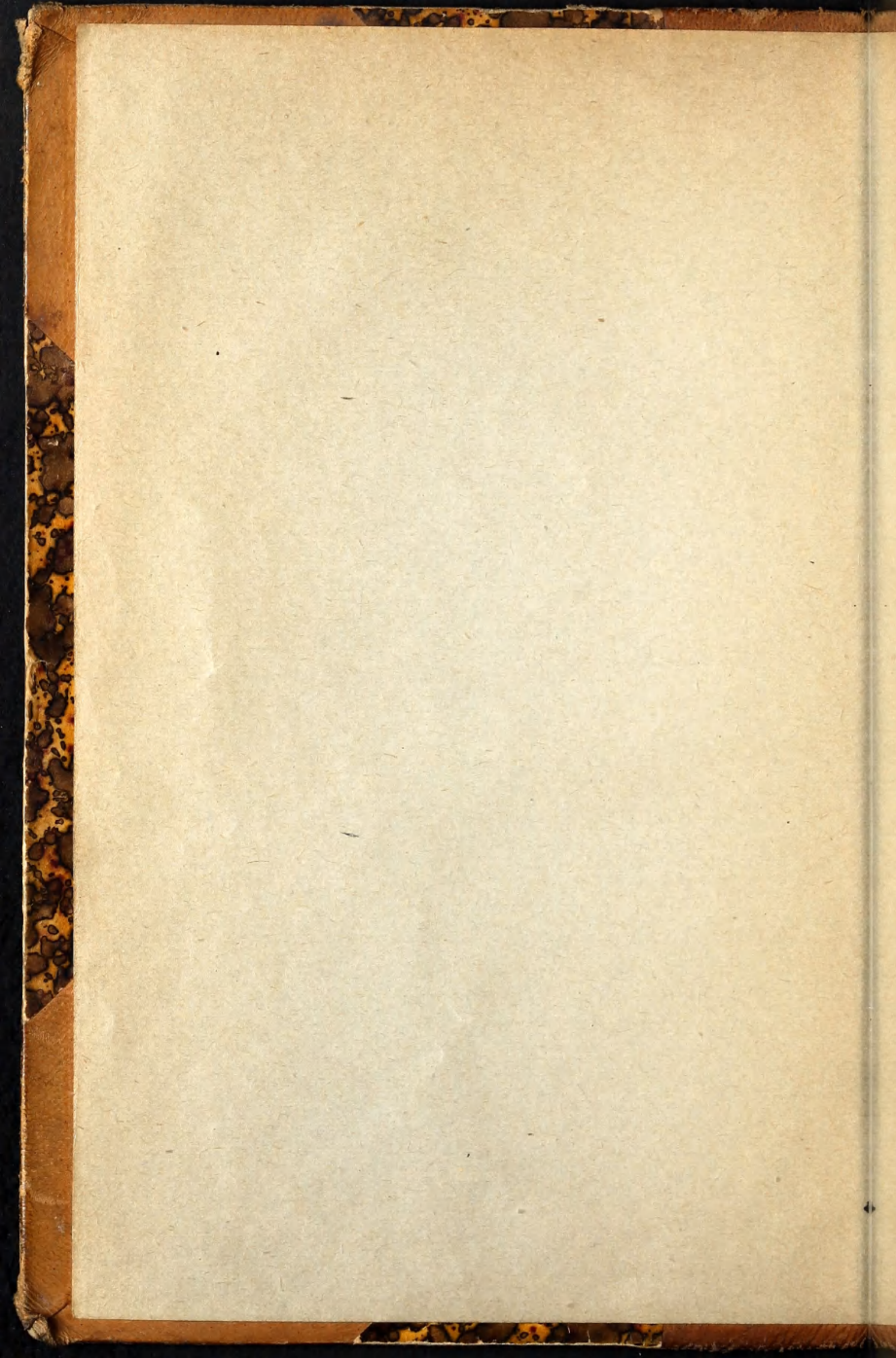
DET KONGELIGE BIBLIOTEK

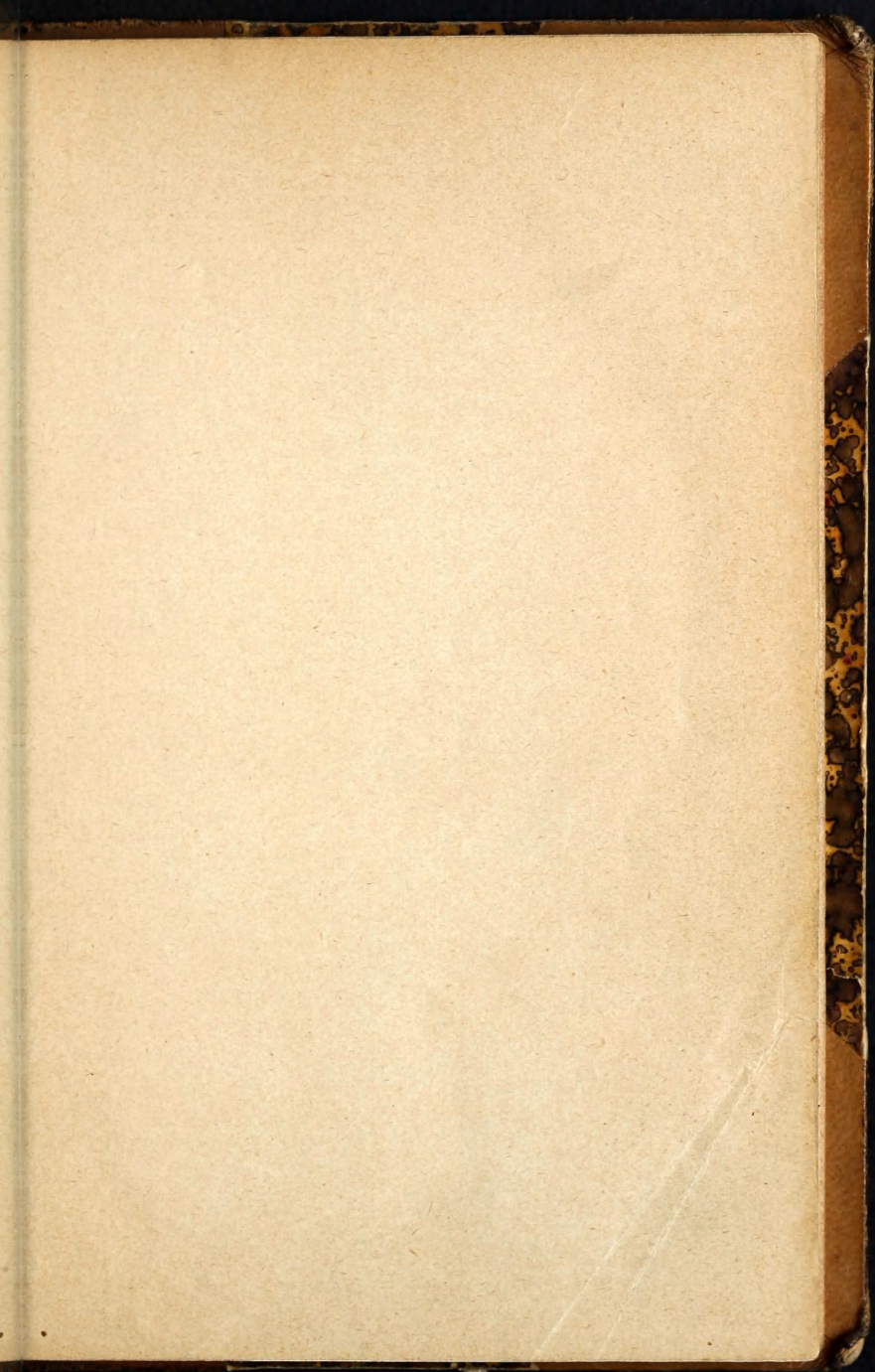

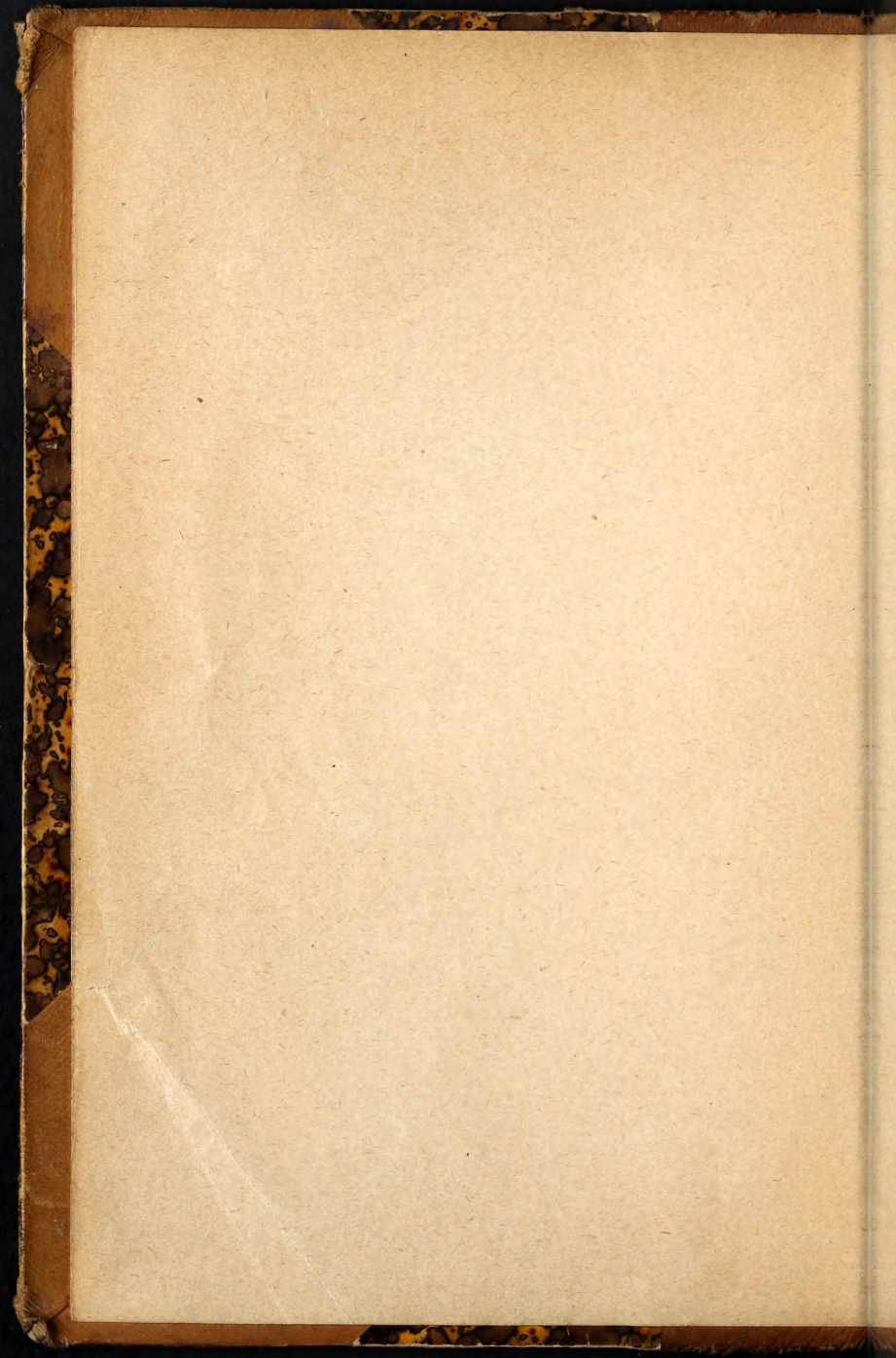
130020871696

En Skavank.

Skuespil i tre Acter og med et Forspil

af

M. Goldschmidt.

Kjøbenhavn.

Chr. Steen & Søn's Forlag.

1867.

Bianco Lunos Bogtrykkeri ved F. S. Møhle.

Forspillets Personer.

Severin, Procurator.

Hans Husholderisse.

Witse, Grosserer.

To Kjobmænd.

En Mursvend.

Stykkets Personer.

Procurator Severin.

Caroline, hans Kone.

Mathilde, } deres Døttre.

Julie,

Hoyer.

Helmut.

Hasle.

Jensen, Fuldmægtig hos Severin.

Statsraad Stang, Høiesteretsadvocat.

Handlingen foregaaer i Kjøbenhavn, Forspillet 1806,

Stykket nogle og tyve Aar efter.

Forpil.

(Den unge Procurator Severins Contoir. Husholdersken pusler og støver af og nyhner. En Mursvend kommer udefra gennem Vinduet.)

Forste Scene.

Mursvenden. Husholdersken.

Mursvenden.

Er De ene, Vomsfru?

Husholdersken.

Uh, hvor De forstrækkede mig! Jeg havde rent glemt, at vi havde Folk udenfor.

Mursvenden (affides).

Sa, vist havde hun! Hvad skulde hun støve af for paa denne Tid af Dagen? (Høit.) Da havde jeg saamæn ikke glemt Deres kjønne, rare Ansigt, Vomsfru. Er De vred, fordi jeg kom ind?

Husholderfsken.

Det er da bedre, at De er her end derude! Jeg tænker altid, naar jeg seer saadant et Stilleads, hvor gruligt det var, hvis Touget gik istykker saadan som Viniedandsferens. Gud frie os, som han slog sig fordærvet, det arme Menneske!....

Murfsvenden.

Saa, men de sagde ogsaa, at der var kommet Skedevand paa Touget. Mit Tong holder nok — undtagen (smidstende) En skulde blive jaloux.

Husholderfsken.

Nah! — Kan Murfsvende gjøre det mod hinanden?

Murfsvenden (affides).

Naa, hun har Nielsen i Rikkerten. (Søit.) Nei, for min Kammerat er jeg sikker nok. Han har jo forlikt sig i den lille Tjenestepige paa første Sal.

Husholderfsken.

Saa? Naa, saa det har han!

Murfsvenden.

Hun holder ogsaa en Klat af ham. Hun rækker ham om Morgenens Smørrebød og en Snaps, naar vi hidser os forbi Vinduet.

Husholderfsken.

Ræffe ham Brød og en Snaps! Et Fruentimmer tractere sin Kjæreste! Og hvem tager hun det fra? Er det hendes Eget? Jeg siger ikke, at man ikke godt kan være høflig og byde et propert Mandfolk Noget.... Jeg er min egen Herre, og jeg har en Flaske Gammelvin.... jeg er kommen ærlig til den, saa De kan godt tage tiltakke og drikke et Glas; nu skal jeg hente den.

(Gaaer.)

Mursvenden (ene).

Vin! Og jeg tør gjøre min Saligheds Ed paa, at hun ogsaa bringer mig et Stykke Søsterfage, som hun har fra et Fadder-gilde i sin Familie! Man skal gjøre Cour til de aldrende Fruentimmer! Lad Nielsen kun i hvert Hus tage de Unge og faae Snaps og Smørrebrød, jeg holder mig til de Gamle. Der er ikke noget Bedre end saadanne Fruentimmer med lidt Familie og Paahæng — at sige, naar man ikke vil gifte sig med dem. (Seer sig om.) Han har nok ellers ikke Meget at bestille, den Procurator. Ingen paa Contoiret, saadan som andre Steder. Ude at støve op formodentlig; men han er jo ogsaa ung endnu. Om Morgenens sidder han

og venter, — naar det ringer, er han saa vever som en Edderkop, naar der farer en Flue i Bævet. Men saa ta'er han sig strax sammen og bliver meget alvorlig. (Til Husholderfsken, der kommer tilbage:) Deres Procurator er nok fhyrig.

Husholderfsken.

Gud, hvor kan De nu sige saadant Noget! Gjorde jeg Dem Deres Ret — jeg, som gaaer og henter Vin til Dem!....

Mursvenden.

Men hvad er der i Veien? — Na, nu forstaaer jeg! Nei, jeg mente ledig, jeg mente, at han har ikke Meget at bestille. Vi sige fhyrig, holde Thyraften.

Husholderfsken.

Naa, saadan! — Nei, det var saamæn Synd at sige om ham, at han er vidtløftig. Saadan en stræbsom ung Mand, som han er! Men, Herregud, Lykken er ikke ens for Alle — skjøndt, jeg har nu min Tro, han slaaer sig op..... Her skal De see!

Mursvenden.

Ja, den er ogsaa fhyrig.... og der er Thyr i Deres Dine — det maa jeg vel nok faae Lov

at sige, for det er sandt! — Nei, hvorfor vil De nu anstrenge Dem, lad mig trække den op! Ein, zwei, drei, kan De see!

Husholderfsken.

De har jo Bjørnekrafter! Den sad saa fast, saa jeg ikke kunde rolke den — — men hvem er det, der kommer op ad Trapperne? Det er, ved Gud, Hr. Severin, og han har to Fremmede med sig! Skynd Dem, tag Flasken med, og der, det lille Stykke Rage.

Mursvenden.

Hvor De dog er god, Somfru!

Husholderfsken (ved Døren).

Skynd Dem bare! Ud af Vinduet; men bare forsigtig, for Guds Skyld!

Mursvenden (i Vinduet).

Jeg bliver derude, om saa til det bliver mørkt, for at hilse paa Dem endnu engang! (Affides.) Den Guldfugl maa man ikke fornærme ved at drikke hele Flasken selv.

(De forlade begge Scenen.)

Anden Scene.

Procurator Severin. To Kjøbmand.

Severin (i Døren).

Vær saa artig, mine Herrer!

Første Kjøbmand.

Vi maae virkelig takke Dem, Hr. Severin, for den Iver og Hurtighed, hvormed De har taget Dem af Sagen. Vi tænkte nok, at det var bedst at gaae til en ung Sagfører, og vi have ikke taget feil i Dem.

Severin.

Det glæder mig.

Anden Kjøbmand.

Troer De ogsaa, han kommer?

Severin.

Han veed jo, at han ellers maa gaae fallit.

Anden Kjøbmand.

Men det var maaskee det Klogeste, han for sit Vedkommende kunde vælge. Han har tabt for Meget; om ogsaa vi blive tilfredsstillede, kommer der andre Creditorer.

Første Kjøbmand.

Det har jeg ogsaa været bange for.

Severin.

Ja, men Vren, mine Herrer! Det er et gammelt Hus. Han haaber, at naar han blot vinder Tid, er Alt vundet igjen. Han vil give Forskrivning for et Halmstraa, blot det holder ham oppe et Secund.

Første Kjøbmand.

Han har unægtelig havt Uheld; men han har heller ikke forstaaet sig paa Forretningerne. Faderen burde aldrig ladet ham blive Kjøbmand.... Man vil jo nødig være haard; men man skal dog have Sit. Penge tabe vi dog i alt Fald. Vort Tilgodehavende hos ham er 35,000 Rdlr., og han kan i det Høieste sikkre os for 30,000, og saa har det endda lange Udsigter med at faae Constanten.

Severin.

Vil De sælge hele Deres Fordring for 30,000 Rdlr., contant betalte inden otte Dage?

Første Kjøbmand.

Hvad? har De en saadan Tro til ham?

Anden Kjøbmand.

Seg sælger strax. Har De en Kjøber?

Severin.

Nei, mine Herrer! Men lad os forudsætte

den Mulighed, at der kunde skaffes 30,000 Rdlr. contant tilveie, vilde De saa give den, der skaffede Dem Pengene, Dwittering for alle 35,000?

Første Kjøbmand.

Kort og godt: Mellemmanden vilde tjene 5,000 Rdlr.

Severin.

Saa, det blev vel Meningen.

Første Kjøbmand.

Jeg troer ikke, det kan skee. Jeg har forberedt mig paa, at vi tabe mindst 5,000, saa mig er det ligegyldigt, hvem der faaer dem. Var der en fløgtig Jurist, som kunde skaffe os Bort og selv tjene Noget — godt! Leve og lade leve!

Anden Kjøbmand.

Det siger jeg med. Jeg gi'er mit Samthkke.

Første Kjøbmand.

Vi handle om Bjørnens Skind, inden den er fældet. Wilse bliver maaſkee borte, og gaaer han saa fallit imorgen, er den hele Fordring ikke 5,000 værd.

Severin.

Bjørnen — jeg mener Hr. Wilse — er paa Trappen.... Kom ind!

Tredie Scene.

De Forrige. Wilse.

Severin.

Punktlig, Hr. Grosserer! Det er en Fornøielse at have med Dem at gjøre.

Wilse.

Jeg ønsker, at Alle maae blive af den Mening.

(De to Kjøbmand hilse ham og give ham Haanden.)

Severin.

Det er jo i al Venstabelighed, vi her ere samlede. Her er Papirerne, Hr. Grosserer, De behøver blot at underskrive dem.

Wilse.

Jeg har blot een Betænkelse: Kan jeg, tør jeg saaledes give nogle af mine Creditorer Fortrin fremfor andre?

Severin.

Jeg maa rigtignok svare dertil, at jeg ikke er her som Deres juridiske Consulent. Jeg fører disse Herrer's Sag. Jeg veed kun, at, naar De ikke giver os det Pant og den Sikkerhed, som disse Papirer indeholde, saa blive Deres Bøzler protesterede inden (seer paa Uhret) atten Timer.

Wilse.

Jeg vil underskrive i det Haab, at jeg kun behøver ganske faa Dage for at kjøbe disse Papirer tilbage. (Underskriver.)

Severin

(foldes Papirerne sammen.)

Saa er den Sag ganske i Orden. (Til Kjøbmændene:) Jeg skal bringe Dem Papirerne, saasnart de ere thinglæste.

(Begge Kjøbmændene tage Afsked med Severin og Wilse og gaae.)

Fjerde Scene.

Wilse. Severin.

Wilse.

Jeg har endnu et Ord at sige Dem, Hr. Procurator Severin. Der er en Tjeneste, De kan gjøre mig..... Mit Hoved svimler af den Anstrengelse og de søvnløse Nætter, jeg har havt i den sidste Tid.....

Severin.

Sæt Dem, Hr. Grosferer!

Wilse.

Tak, det kan være det Samme. Det er ikke den Slags Hvile, jeg behøver.... Jeg har vist=

noget gjort en Ting, jeg ikke skalde gjøre. Viis mig den Villighed, det Venfkab — hvad skal jeg kalde det, jeg vil være Dem taknemlig til mit sidste Suk — at holde disse Papirer hemmelige saa længe som mulig. Jeg har i et af Documenterne givet de Herrer, som nu gif, Pant for 7,000 Rdlr. i min Galease, men jeg har i Forveien pantsat den.

Severin.

Hum!

Wilse.

Jeg læser intet Godt i Deres Miner. Men jeg er ingen ingen Kjæltring. Jeg har jo ikke gjort det for at faae Penge og gjøre en svigagtig Fallit, men for at vinde Tid til at betale alle mine Creditorer. Jeg er revet hen i en Malstrøm af Fordringer, der styrte over mig. De kan standse Hvirvlen, Hr. Severin, ved Dem kan jeg blive frelst: hold disse Papirer hemmelige i otte Dage.

Severin.

Otte Dage! Har De da virkelig den urimelige Tro, at De paa otte Dage eller nogenfinde kan faae Skibsbygger Olsen til at opgive sit Pant i Galeasen?

Wilse.

De'veed, det er Olsen! De vidste det imorges,
da jeg tilbød Pantet?

Severin

(gaaer hen til Døren for at see, om Ingen lytter, imidlertid stikker Murspenden, ubemærket af ham, Hovedet til Vinduet).

Ja, siden det er sagt — ja!

Wilse.

Og De skrev Documentet, naagtet De vidste,
at der var en tidligere Pantsættelse!

Severin.

Det lyder morsomt. De, som gav Pantet,
bebrejder mig, at jeg modtog det! Skulde jeg
gjøre Indsigelse mod, at mine Clienter fik det
bedste Pant, de kunde ønske sig?

Wilse.

Det bedste! Naar en Anden har Fortrinet!

Severin.

Ja, det bedste; for hvilke Anstrengelser ville
ikke De og Deres Familie gjøre for at frie Dem
fra criminel Tiltale?

Wilse (affides).

Den Mand isner mig ind i Marv og Ben.
(Gøit.) Det er jo netop den frygtelige Ulykke,

jeg vil bede Dem skaane mig for, Hr. Procurator Severin! Forlang af mig, hvad De vil! Skaan mig i otte Dage. Tænk Dem, hvad jeg maa føle for min Hustru og mit lille Barn.

Severin.

For sin Kones og sit Barns Skyld skal man lade være at vikle sig ind i Misligheder af criminel Art. Naar man først har rodet sig ind, forlanger man, at Andre skulde tage Hensyn til Ens „Kone og Børn“. De otte Dage, De forlanger, kan ikke hjælpe Dem. De holder Dem i den Phantasi, at der skal komme Ressourcer; men Deres Bøger udvise ingen. Gaa nu til den rette Kant, lad Deres Familie betale. Man vilde maaskee ikke frelse Dem fra en Faldit; men man vil bringe hvilketsomhelst Offer for at undgaae, at Navnet skal blive — vanæret.

Wilse.

Hvilke Ord! — Men skal min gamle Moder betale denne Gjæld, er hun ruineret.

Severin.

Saa er hun ikke rig mere, det er sandt. Men er det ikke billigere, at hun betaler, end at Fremmede, der have havt Tillid til Dem, miste deres surterhvervede Penge? Nu, fort og godt:

Inden tre Timer bringer De Contanter eller Sikkerhed for den hele Gjæld til mine Clienter for alle 35,000 Rdlr. — hvis ikke, saa ere inden fire Timer disse Papirer i Justitsens Hænder.

Wilse (tager sig til Hovedet).

Nu forstaaer jeg det Hele! Jeg, som kom herhen for at finde Frelse! Jeg troede, Solen maatte skinne etsteds Skee Guds Villie, hvis han endnu er til.

(Vakler ud.)

Femte Scene.

Severin.

Det første Ord er vanskeligt; det kan gjøre En ganske hed. — Puh! — Senere kan man ikke være en gammel Kjærling og tage det tilbage Det gjør mig ondt at være haard, og stricte taget føler jeg Nei, stricte taget er det rigtigt! Det vilde være en taabelig Barmhjertighed, om jeg lod ham gaae og pines endnu i nogle Dage. Hjælpes kan han dog ikke, og faaer Familien ikke Angst for, at noget Værre skal komme for Dagen, saa lader den ham simpelt væk gaae fallit, uden at der bliver Noget til Creditorerne. Saa sidder Familien bagefter, med sin Formue og er saa

faare honnet Jeg skal lære Jer at være
honnête!

Mursvenden (ved Vinduet).

Sa, og Du lader Dig betale godt for Din
Besøring.

(Tæppet falder.)

Første Act.

(Procurator Severins Contoir. I Baggrunden en Dør ud til det forreste Contoirværelse. Tilvenstre en Dør til Familiens Værelser. I Forgrunden et Skriverbord anbragt saaledes, at den, der skriver ved det, vender Ryggen til Familiens Værelse. Ved Baggene Bogreoler, Landkort, en Sopha, Stole.)

Første Scene.

Jensen viser Høyer ind.

Jensen

(med lidt snøvlende Stemme).

Værsgo at sidde ned et Dieblif. Procuratoren kommer strax; han er bare inde at faae lidt Frokost.

Høyer.

Sa, det Gne skal gøres, og det Andet ikke forsømmes. Han forsømmer ikke Meget, den Mand.

Jensen.

Sa, det er en flink Mand og en dygtig Sagfører.

Høher.

Og han tjener godt.

Benjen.

Styrtende.

Høher.

Hvormeget troer De nu, han tjener aarlig?

Benjen.

Ja, det er svært at sige.

Høher.

Ja, men hvor meget troer De?

Benjen.

Na, jeg har aldrig saadan gjort Regning;
men det er meget.

Høher.

Ja, men hvor meget? Troer De 6000 Rdlr.?

Benjen.

6000 Rdlr.? — Det er da ikke saa meget.

Høher.

8000?

Benjen.

8000? Det tjener kanskee en Høiesteretsadvocat.

Høher.

Tjener en Høiesteretsadvocat Mere end en
Overretsprocurator?

Jensen.

Det kommer an derpaa. Somme tjene Mindre. Men saa maa Vren regnes med Der er Nogen ude i Contoiret.

(Gaaer for at see efter og møder i Døren Helmut.)

Anden Scene.

De Forrige. Helmut.

Helmut.

Med Forlov, hoer ikke Hr. Landsoverretsprocurator Severin her?

Jensen.

Jo.

Helmut.

Er det maaskee Dem?

Jensen.

Nei.

Helmut (til Høyer).

Saa er det maaskee Dem?

Høyer.

Nei, mit Navn er Høyer, og jeg er ogsaa kommen for at tale med Procuratoren.

Jensen.

Maaskee kan De sige mig, hvad De vil tale med Procuratoren om, for jeg er hans Fuldmægtig.

Helmuth.

Jeg vilde gjerne have en Plads paa hans Contoir.

Sensen.

Saa? Vilde De det?

Helmuth.

Saa, jeg er for Tiden hos en Procurator i Stege og kjender lidt til Bura; men jeg vilde gjerne tage latinsk juridisk Examen og blive Høiesteretsadvocat.

Sensen.

Naa, vilde De det? Det var ikke saa galt.

Høyer.

Nei, vi talte netop om, at det slet ikke var saa galt at være Høiesteretsadvocat.

Helmuth.

Saa, for det er Noget!

Sensen.

Gu' er det saa! Hvordan er De ellers kommen paa det?

Helmuth.

Jo, for vi havde en Sag mod en Bondeskarl i Elmelunde, der stjal et Faar til sin syge Moder, bare for at skaffe hende ferst Kjød, og saa er han baade ved Underret og ved Overret bleven dømt efter Forordningen af 20de Februar 1789 — i

Slaveriet. Det er dog skrækkeligt! Det var for Moderens Skyld!

Jensen.

Alle vore Tyveknygte fik en syg Moder, hvis det kunde skaffe dem et Aar mindre i Straffeanstalten.

Helmuth.

Ja, men jeg kjender Karlen og veed, at det blot var, fordi han ikke kunde taale at see sin Moder forkomme. Han sagde, hun skulde have det, hvor dyrt han saa skulde betale det. Men saa havde vi en gammel Kjeltring, som stak Ald paa sin Gaard; men fordi vi ikke kunde faae hans egen Tilstaaelse, blev han frifunden, trods alle Indicier. Saadan vilde det ikke gaa ved Høiesteret, naar En, som rigtig tog sig af Sagerne, traadte op og talte — for der taler man, og der sidder Kongen selv!

Høyer.

Han gjør Banden ikke!

Jensen.

Jo, Hans Majestæts Throne staaer der, og engang om Aaret kjører han jo derop og sidder der.

Helmuth.

Ja, og saa affiger han Dommen offentlig.

Altting burde være offentligt, og Advocaterne burde Allesammen tale, og der burde være Edsborne, som ikke blot gjorde Bekjendtskab med den Tilstalte af Papirer, men saae og hørte ham. Saa skulde vi see!

Jensen.

Naa, og det er derfor, De vil være Høiestretsadvocat?

Helmut.

Sa, men saa maa jeg først have latinist juridisk Examen, og jeg vilde tjene Hr. Procurator Severin, naar jeg fik Lov at studere imens. Jeg har gode Anbefalinger.

Jensen.

Sa, men hvorfor vil De netop her paa Contoiret?

Helmut.

Fordi jeg kjender Hr. Severin.

Jensen.

Det er en anden Sag De troede dog før, det var mig.

Helmut.

Sa, jeg kjender ham ikke saadan; men han har vundet endel Sager, som ere gaaede fra os

ind til Overretten, og jeg troer, det er en dygtig Mand.

Jensen.

Gu' er han en dygtig Mand! Men hvorfor gaaer De ikke hellere lige strax til en Høiesteretsadvocat?

Helmut.

Det er ogsaa sandt! Men de ere vel saa fornemme?

Jensen.

Sa, men naar De selv vil være det

Helmut.

Hvor boer der en?

Jensen.

Det kan De let see i Veiviseren.

Helmut.

Tak skal De have! Det troer jeg, jeg vil. Det er dog bedst at gaae lige bus paa. Mange Tak! — Men siden De er saa artig, er De ikke saa god at sige mig, hvor Bagtparaden er?

Jensen.

Bagtparaden?!

Høier.

Bagtparaden, jo den trækker op Kloffen 12. Naar De Kloffen 12 spørger Dem for efter

Gothersgade, møder De den. Det er meget fjøn Musik, og den koster ikke Noget.

Helmüt.

Saa skal De have saa mange Tak, og bliv ikke vred over, at jeg har uleiligtet Dem.

Jensen.

Nei, slet ikke.

(Helmüt gaaer, og Jensen følger ham halvveis ud.)

Tredie Scene.

Jensen. Høyr.

Høyr.

Mon han havde alle sine Fem?

Jensen.

Gud skal vide det.

Høyr.

Han er maaskee Examinatus juris ligesom min Søn Christian, og saa vil han reformere Land og Rige og være Høiesteretsadvocat! Det er endda godt, han vil tage Examen først.

Jensen.

Jeg kunde forresten godt lide Anægten.

Høyr.

Saa? — Ja, han var fjøn og rød og hvid.

Jensen.

Han havde den Skade, at han var ung. Det er kanskee hans hele Galsskab, og saa gaaer det af med Aarene. Endsskjøndt, det med Vagtparaden, det er mistænkeligt. (Peger paa Panden.) — Der er Procuratoren.

(Severin i Døren tilvensstre; Jensen lader Severin og Høyer ene.)

Fjerde Scene.

Severin. Høyer. Strax efter Jensen.

Severin.

God Morgen, min gode Høyer Naa, det var den Sag ja, jeg skal nok tage mig af den og lade udtage Klage til Forligelsescommissionen Værsgo og sid ned Jensen!
(Jensen kommer ind.)

Severin.

Na hør, Jensen, hvad Tid er min Auction idag?

Jensen.

Kloffen 12 præcise, i Adressecontoirets Gaard.

Severin (seer paa Uhret).

Godt, saa har jeg Tiden for mig. (Jensen gaaer.)
Og saa var det Obligationen den skal blive

thinglæst — ja, og saa Skjødet, det faaer De hos Zensen.

Høyer.

Tak skal De ha'e, Hr. Procurator. Paa Deres Contoir gaaer det strygende, endskjøndt De har alle Hænder fulde.

Severin.

Men De er dog en beshynderlig Mand, Hr. Høyer! Hvordan Pokker faaer De opsporet alt det Skramleri, som De kjøber, og hvordan bærer De Dem ad med at faae det solgt igjen? Det gamle Hus handlede De om i to Aar, inden De fik det; jeg troede, De vilde kjøbe det til Nedbrydning; men nu har De ikke blot faaet det solgt, men ogsaa skaffet Dem en Proces om en Veiecontract, der er uopsigelig endnu i ti Aar.

Høyer.

Saa, men hvad gjør det, Hr. Procurator, naar jeg bare vinder Processen?

Severin.

Det er nok muligt, at De gjør det; men hvorfor vilde De ikke hellere sætte Deres Penge i det nye, solide Hus, som jeg foreslog Dem?

Høyer.

Der er ikke Noget at tjene ved nye Huse

Hr. Procurator; Enhver veed, hvad saadant et Hus er værdt. Nei, saa lover jeg de gamle Huse. Der er skjulte Dyder og skjulte Lyder, og det har jeg lagt Mærke til i Verden, Hr. Procurator, at der er Ingenting, som duer, undtagen det har en Skavank.

Severin.

Det var som Pøkker!

Høher.

Saa, troe De mig, Hr. Procurator Severin! Saadan en Ting, der har en Skavank, er det Eneste i Verden, der kan kjøbes billigt og sælges dyrt.

Severin.

Om, ja, saadan taget. Men, Hr. Høher, i Længden giver det ikke noget godt Renommee, naar man kjøber Skavanter billig og sælger dem dyrt.

Høher.

Jeg haaber, Ingen skal sige min Ærlighed Noget paa. Har De, som dog er min Procurator, nogensinde seet, at jeg har handlet underfundig eller bedraget Nogen en Skilling fra?

Severin.

Nei, Gud bevare's, De er en honnet Mand Hr. Høher.

Høyer.

Ja, for hele Kunsten er, at det, som i den Enes Dine er en Skavanf, er for den Anden en Dyd. Saadan kjøbte jeg engang paa Porcellainsfabriken noget Udskud og deriblandt et Par deilige, store, forgyldte Kopper. Det var de deiligste Kopper, man vilde see for sine Dine, naar man ikke saa for nøie til, for de havde en Skavanf.

Severin.

Hvori bestod den?

Høyer.

Beg skal sige Dem, der var en Sprække i Underkoppen, og Overkoppen kunde ikke staae rigtig lige. Men just derfor holdt de ogsaa ud. Altid, naar de blev taget frem, sagde min Kone til Pigen: Pas paa de gale Kopper. Accurat ligesom et puffelrygget Barn bliver behandlet mere varlig og faaer færre Puf end andre Børn, saadan gif det ogsaa med de gale Kopper, bare fordi de havde en Skavanf.

Severin.

Det er meget naturligt og begribeligt.

Høyer.

Gud veed, hvor mange Par andre Kopper

der er gaaet i Skuddermudder i vort Hus —
men de holdt!

Severin.

Der gaaer virkelig meget Porcellain rabuntus
i et Hus.

Høher.

Det gjør der. Og saa træffer det sig engang,
at der er en Familie, som har fem Par Kopper,
netop saadanne, og vil have et sjette, kanskee fordi
deres eget gode sjette Par var slaaet istykker.
Manden fik tilfældigvis vore gale Kopper at see,
og han brød sig ikke om Skavanken, og jeg tjente,
jeg skammer mig ved at sige hvormange Procent;
men Manden tilbød det selv; jeg har aldrig gjort
bedre Handel.

Severin.

Ja, Hr. Høher, det maa jeg sige paa
den Maade

Høher.

Nu skal De høre, Hr. Procurator! Jeg købte
engang en brun Hoppe paa Trommesalen. Den
var fire Aar gammel; men den stod derude og
krøb sammen med alle fire Ben næsten paa een
Plet; ingen af Drengene vilde op paa den, man
kunde knap faae den til at krybe. Jeg købte den

for 20 Daler, og Eiermanden lo kantsesens saa smaat ad mig derfor. Men jeg fik den til en Veterinair, og saa opdagede vi, at den havde faaet en spids Sten op i Hoven paa det nærmere Fremben. Da Stenen var ude, gik og løb Hesten ligesom andre Heste, undtagen at det nærmere Fremben var usikkert. Jeg kunde magelig have faaet hundrede og tyve Daler for den; men jeg skal dog holde Hest, og saa foretrak jeg den.

Severin.

Uagtet den havde en Skavank paa det høire Fremben?

Høyer.

Paa det nærmere, Hr. Procurator. Men nu skal De høre videre. Jeg kjørte en Fastelavns Fredag med min Kone og min Søn ud til Valby for at see dem stifte til Straamanden. Det var ikke rigtig Frost og heller ikke Tø, men saadan mellem begge, og det var heller ikke saa glat, at man behøvede Skjærpning; men det var lumst paa sine Steder. Jeg kjendte nu min Brunnes Skavank og lod den gaae Fod for Fod i stram Tøile. Saa kommer Slagter Andresen kjørende mig paa Siden og siger: Stegen bliver kold hjemme, Høyer. Det skulde nu være en Skose,

fordi jeg gumpede saa smaat afsted. Jeg svarer: Ja, jeg holder nu mest af Farimagsveien, Andresen, og bedre en kold Steg end slet ingen. Han var allerede forbi. Men som jeg dreier om fra Valby Bakke til Pilealleen, hvad seer jeg saa? Der holder Andresens Vogn stille, og den ene af hans Graae ligger med brækket Ben! Havde min Lotte ikke haft en Skavank, saa var det maaffee blevet den, der havde brækket Benet i Pilealleen. Nei, Hr. Procurator, en god Skavank, det er nu mit Princip, og det staaer man sig ved i Længden.

Severin.

Men saa burde De jo selv have en Skavank.

Høher.

Det har jeg ogsaa. Jeg er egentlig af Profession Murer; men jeg faldt engang ned af Stillaadset og brak mit ene Ben og forvred min høire Haand, saa kunde jeg ikke haandtere Mursteen og slog mig lidt til Handelen. Og det er kanffee min Lykke, at jeg ikke har kunnet begynde Handelen stort som en Vindbeutel, men har maattet gaae saa smaat frem; jeg er dog bleven fjørende ved det.

Severin.

Det er De, Hr. Høher, og godt fjørende.

Høyer.

I Enspænder jeg forlanger ikke mere.

Severin.

Og med en god Hest

Høyer.

Jeg har endnu min Totte, Vorherre bevare hende vel.

Severin.

Men der er dog en Ting, som De har søgt og fundet uden Skavank.

Høyer.

Hvad er det?

Severin.

Deres Kone.

Høyer.

Nei, det kan jeg dog ikke sige. Hun har den Skavank at være endel ældre end jeg. Men seer De, Hr. Procurator Severin, det er netop godt. Saadant et gammelagtigt Fruentimmer bliver ved Huset og render ikke efter Stads og Fjas. Og saadant et Fruentimmer er taknemligt, naar en ung Mand vil gifte sig med hende — hvad er de andre? Og dog er det mig, der skulde være hende taknemlig, for, da jeg faldt ned, var hun den Eneste, der kom til mig paa Hospitalet, og

sad ved min Seng i hele Timer og risikerede at miste sin Condition — for hun var Husholderske —; og det Lidet, hun havde lagt sig tilbedste, bragte hun mig med et godt Hjerte, og Vorherre har lagt sin Velsignelse deri, saa at vor Christian ikke skal staae nogen i Verden ved vor Død. Han er nu Examinatus juris. Jeg var tilfreds, jeg kunde faae ham godt anbragt. Man skal da ogsaa tænke paa engang at finde en god lille Kone til ham.

Severin.

Med eller uden Skavank?

Høyer.

Ha, ha, ha! Nu spørger Procuratoren! Det skal da være et Folkers Fruentimmer det, som man ikke kunde finde lidt Skavank ved

Severin.

Men sig mig, Hr. Høyer, hvad Skavank har da jeg, siden De har gjort mig den Ære at betro mig Deres Sager?

Høyer.

Ja, det har jeg tidt søgt efter; men saa har jeg tænkt, man maa dog ogsaa være tolerant. Det er godt saa, at man kan finde en Sagfører som Dem, Hr. Procurator. De er strix og gaaer

strengt efter Lov og Ret; men det er netop Dyden den.

Severin.

Saa, det Vidnesbyrd kan jeg give mig selv, at jeg er en strengt rebelig Mand og holder tilbunds paa, hvad der er Ret.

Femte Scene.

De Forrige. Julie.

Julie

(stikker Hovedet ind ad Døren fra Dagligstuen).

Farvel, Fader!

Severin (vender sig).

Hvad, gaaer Du ud?

Julie.

Saa, for at kjøbe den Raabe, Du selv for lidt siden gav mig Penge til O, det er saa deilig at gaae i Boutikkerne!

Severin.

Du gaaer da ikke alene; gaaer Din Moder eller Søster med?

Julie.

Nei, Sophie Holm er herinde; hun gaaer med mig.

Severin.

Um! — gaa Barn, her er mit Contoir.

(Julie gaaer).

Sjette Scene.

Severin. Høyer.

Høyer.

En meget net og fjøn Pige.

Severin.

Ja, saa skal De nok faae Deres Panteobligation, og Skjødet tænker jeg, De kan lade hente i Eftermiddag. (Til Jensen, der viser sig i Døren i Baggrunden.) Er der Nogen derude?

Høyer (reiser sig).

Ja, saa kan jeg jo give et Løb herop i Eftermiddag. Farvel, Hr. Procurator!

Severin.

Farvel, Hr. Høyer!

(Høyer gaaer.)

Syvende Scene.

Severin. Jensen.

Severin.

Hvem er derude, Jensen?

Jensen.

Det er ham, Hasle.

Severin.

Beg er ikke hjemme.

Sensen.

Ja, men saa venter han, til De gaaer ud.

Severin.

Saa lad ham da komme ind. — Kanstee det dog engang kan faae en Ende med ham.

(Sensen gaaer.)

Ottende Scene.

Severin. Hasle.

Severin.

Naa, er De der igjen? Hvad har De nu paa Hjerte?

Hasle.

Intet, uden at jeg gjerne vilde have det Regnskab.

Severin.

Men det er jo det Samme som sidst! Seg troede dog, De havde Opsindsomhed nok til at finde paa noget Nyt!

Hasle.

Poeter finde paa Nyt; men den, som kun har sin simple, sande, retfærdige Sag, bliver let monoton, kjedelig. Hvad skal man sige dertil? Sandheden gaaer ikke ud paa at more.

Severin.

Naa, og De kalder ikke Deres Snak om Regnskab Digt? Troer De selv paa, hvad De siger? Har De virkelig en fix Idee?

Hasle.

Ja, men sagde man ikke ogsaa, at Columbus havde en fix Idee, da han paastod, at der var et Land i Vesten? Sagde man ikke, at Galilæi havde en fix Idee, da han paastod, at Jorden bevægede sig? E pur si muove! Og den bevæger sig dog! Han fik dog Ret! Ingen har udrettet Noget, uden at han har havt, hvad en Tid blev kaldet en fix Idee. Ja, Hr. Procurator Severin, jeg har den fixe Idee, at De skulder mig Regnskab.

Severin (med tvungen Ro).

Og jeg har den fixe Idee, at De kan vente til Dømmedag, inden De faaer mere Regnskab eller flere Penge af mig.

Hasle.

Ja, Hr. Procurator Severin, saaledes var det netop, at Munkene talte til Columbus og Galilæi. Til den Ene sagde de: Er der ikke bare Vand, saalangt Die og Erfaring rækker? — og saa opdagedes dog ved nøiere Eftersyn en lille Aflat Vand, Amerika! — Til den Anden sagde de:

Tramp, kan Du rokke Jorden? Og siger ikke selve Bibelen, at den staaer fast? Seer De, Skriften havde de Folk paa deres Side! Har De det, Hr. Procurator Severin? (Affides) Se, der er det igjen; nu løber det igjen sammen i hans Ansigt ligesom Mælk, der skal til at blive sur Skriften har han ikke paa sin Side. — (Hoit) De har maaskee ved min Umhyndighed faaet den strenge Ret, jus; men jeg haaber, at Billighed, sas, skal findes paa min Side!

Severin.

Alt, hvad De kan bruge Deres Skolelærdom til, er at staae saa koldt drillende og tale saadan, at man dog mærker, De ikke har det Ringeste at støtte Dem paa De sammenligner Dem med Columbus

Hasle.

Sans comparaison.

Severin.

Sa, det skulde da være for de mange Reiser, De har gjort til Amerika for at blive et nyt Menneske, og som have naaet herfra til Broffensbod.

Hasle.

Hvorfor vil De nu partout sige Broffensbod?

Toldbod=Vinhus ligger jo ogsaa ved Toldboden.
De vil ned sætte mig i vore fælles Dine.

Severin.

Nei, jeg vilde blot ikke ned sætte Toldbod=Vinhus.

Hasle.

Det var et meget stærkt Ord, Hr. Procurator Severin. Om jeg trykker mig nok saa meget tilside, rammer det dog min Ære meget ømsindtlig, og jeg maa kræve Dem til Regnskab — ja, det er Ordet: Jeg maa have mit Regnskab — (bestemt) jeg maa have mit Regnskab!

Severin.

Tal ikke til mig i den Tone! Jeg lader mig ikke gaae paa! Nu vil jeg have Ende paa al den Snak. De er et af de saa Menneſker, nær havde jeg sagt det eneste, for hvis Skyld jeg har fraveget mit Princip: den strenge Ret. Jeg belemrede mig med Formhynderſkab for Dem, fordi min Rone havde været Veninde af Deres Moder. Jeg tog mig af Dem i Deres Ungdom — hvordan lønnede De mig? Jeg har paa Dem anvendt en Capital af 5000 Daler med aarlige Renter. Jeg behandlede Dem, som om De var min Pleiesøn, og som om der var udsat en Capital for

Dem. Ethvert Project; De kom med, og hvorved jeg troede, De kunde blive til Noget, har jeg understøttet, indtil Capitalen var opbrugt. Nu er den opbrugt, og nu har jeg sagt: Stop! De er mig stricte, lovlig taget, 5000 Daler skyldig, og De taler til mig, som om jeg var Dem Penge skyldig — kan De nægte det?

Hasle.

Nei; men kan De nægte, hvad den store romerske Digter Virgil siger?

Severin.

Han siger vist mange gode Ting, som De har glemt.

Hasle.

Det er igjen Noget, jeg ikke nægter; men han siger: Timeo Danaos et dona ferentes — det vil sige: Jeg undrer mig, naar visse Folk give Foræringer.

Severin (et Dieblis forvirret).

Saa? — Ja, havde de brugt de Penge, De fik, paa rigtig Maade, saa kunde De nu været et lykkeligt Menneſte, agtet Medlem af Samsundet. De kunde taget Deres Examen, De kunde være bleven Cancellist, Fuldmægtig, Herredsfoged, Cancelliraad

Hasle.

Og maaffee Justitsraad.

Severin.

Ja, det kom kun an paa Dem selv. Hvor mangt et ungt Menneske kommer ikke frem uden at eie det Ringeste? Men De har sat Deres Penge og Dem selv overstyr i Lediggang og Svir. Engang skulde De være en stor Musiker, og Jus blev lagt paa Hylden — hvad har ikke Deres Violinspil kostet? Og saa, bums, laa det, og De skulde til Amerika og være Compagnon i Gud veed, i hvilket Hus! Til De ikke 500 Daler udbetalte paa et Brædt, og sagde jeg Dem ikke, at nu tog De det Sidste, De kunde gjøre Regning paa i denne Verden, og bad jeg Dem ikke sørge for, at der blev Velsignelse i Pengene

Hasle.

So, Hr. Procurator Severin, det var en rørende og opbyggelig Tale, den burde været trykt

Severin.

Og kom De saa længer end til Hamborg? —

Hasle.

Før sagde De Brokkensbod, Hr. Procurator; jeg modtager Tilbagekaldelsen.

Severin.

Na, der er vel ogsaa Ripper i Hamborg.
Hvor blev Pengene af? Hvorfor kom De hjem?

Hasle.

De siger jo selv: „Hvor blev Pengene af?“
De gif, og derfor kom jeg hjem. Desuden

Severin.

Naa, der er endnu en Grund?

Hasle.

Saa, desuden tænkte jeg: Hvorfor har Hr. Procurator Severin saa villig sendt mig afsted til Amerika og givet 500 Daler af sin egenomme dertil? — for han sagde, at det, strengt taget, var af hans egenomme — og saa tænkte jeg: Den Mand giver ikke 500 Daler uden at tjene Noget, og saa kom jeg hjem for at hente Resten og faae mit Regnskab.

Severin (forbittret).

Saa, det er til at blive gal over! Jo Mere jeg forærer Dem, desto Mere troer De, at jeg er i Gjæld til Dem. Forærede jeg Dem idag 100 Daler, vilde De tage dem som Bævis paa, at jeg skyldte Dem 200, og imorgen forlange 200 som Afdrag paa 400. Nei, veed De hvad, min gode

Hasle, De skal ikke bilde Dem ind, at De er kommen til Verden med en Malkeko ved Siden.

Hasle.

Saa vilde De og jeg være en Slags Brødre, unaturlige Fostbrødre; men De har Ret, Hr. Procurator, saadan er det ikke, De er ingen Malkeko, De malter selv og skummer selv Fløden.

Severin.

Sa, nu nok om de Dele. Hvad jeg siger til Dem, min hele Udfærd imod Dem, tænker jeg mig altid skal blive bekendt blandt de Folk, hvis Dom jeg sætter Pris paa. Man vil sige, Procurator Severin har handlet imod Student Hasle ikke blot som en strengt redelig Mand — thi det er jo en simpel Pligt — men med usædvanlig Humanitet, og selv efter al den Utafnemlighed, jeg har mødt, har jeg ikke slaaet Haanden af Dem, men tilbudt Dem at skaffe Dem den Ansættelseovre i Sylland, som De kaster Brag paa.

Hasle.

Sa, jeg skal af Beien, jeg skal begraves i Sylland som Forvalter ved et Teglsbrænderi „med Alt frit i Huset og 50 Daler om Aaret“.

Severin.

Det er ikke fornemt nok for et forfaldet

Geni; det er noblere at gaae her paa Gaden og slide Brosten.

Hasle.

Ja, Hr. Procurator Severin. Ganske rigtigt! Kan De forstaae det: Saalænge jeg gaaer om her, har jeg, hvad Poeterne kalde Haabet — der er en Fornemmelse i mig, som om jeg havde en Rigdom skjult etsteds, blot jeg kunde finde den, blot jeg havde Nøglen

Severin.

Ja, til min Kasse. Jo, det kan jeg godt forstaae. Det er nemt. Jeg vilde maaskee i Deres Sted tænke ligedan.

Hasle.

Det er jeg vis paa.

Severin.

Og De vilde i mit Sted gjøre, hvad jeg nu gjør: lukke Kassen og stille Nøglen iommen.

Hasle.

Det kom an paa, hvad jeg følte i min Samvittighed. — Jeg vilde maaskee modtage et endeligt, afgjørende Forlig.

Severin.

Og hvad skulde det gaae ud paa, lille Hasle?

Hasle.

Jeg vilde sige: Lille Hasle, De bliver i Længden træt af at strides med en rig Mand, eller De kunde blive bragt til at gjøre Noget, som jeg helst vilde undgaae

Severin.

Truer De?

Hasle.

Og jeg hører derfor ikke uden Tilfredsstillelse, at De nu for Alvor vil reise til Amerika. Jeg betaler Fragten for Dem, og her er desuden 200 Daler, at De kan have Lidt at begynde med derovre. Saa gibe vi først hinanden gjensidig Qvittering, og sige hinanden Farvel for evig.

Severin.

Der er Døren, Hasle — Farvel!

Hasle.

Jeg veed det, Hr. Procurator Severin; det er den nærmeste Wei til Amerika.

Severin (reiser sig).

Der er Døren, Hasle.

Hasle.

Saa har jeg endnu et sidste Forslag.

Severin.

Vil De tvinge mig til at kalde paa Folf og lade Dem kaste ud?

Hasle.

Mit sidste Forslag er: Hvorfor giver De mig ikke Deres Datter Julie? Derved forenes vore Familieinteresser.

Severin (sætter sig).

Hasle (affides).

Der er nu igjen det, jeg ikke kan forstaae! Hvorfor bliver han nu ikke rasende?

Severin.

Den Tanke har jeg haft, Vorherre veed det! Jeg ventede, at De skulde blive et dygtigt Menneske Jeg troede det muligt og maaskee var det dog ikke muligt Engang syntes Mathilde jo endog at kunne godt lide Dem, og det skulde De have gjort Dem Umage for at fortjene Men hvad er det? De sagde jo Julie!

Hasle (affides).

Nei, Mathilde skal dog ikke bruges i denne Strid. (Høit). Sagde jeg Julie? Na, jeg tænkte, at hende kunde vi bedst begynde at underhandle om.

Severin

(med stigende Heflighed).

Gjøre det ved min Datter, give saadan en Pige til saadan en Vagabund, til et Menneſke, ſom jeg med freſt Samvittighed kan ſige, at jeg Intet ſkylder, ſom jeg hader og affkyer! Reis jeg havde nær ſagt Herud! Herud! (Abner Døren) Herud ſiger jeg! Senſen, luſ aldrig mere op for den Perſon!

Haſle

(til Senſen, ſom viſer ſig i Døren).

Familietrætte, Hr. Senſen. Gaa baglænds hen og bred et Tæppe over vor Fa'ers Ruſ, og lad mig vide, naar han har ſøvet den ud.

(Haſle gaaer).

Niende Scene.

Severin ene. Lidt efter Senſen.

Severin (ſætter ſig).

Puh! — Han kan bringe Blodet i Røg paa En — den uforſkammede Knægt! — Endſkjøndt, jeg burde ikke blevet hidſig, det var galt; jeg burde været den Overlegue men han driller jeg veed Ingen, der ſaadan kan gjøre En rigtig inderlig forbittret. — Alligevel, bringe ham

til det Yderste, det vilde jeg heller ikke — nei —. Men selv om jeg endnu vilde gjøre Noget for ham, saa kunde jeg jo ikke Jeg har maaskee ikke fra Først af givet ham Penge paa den rigtigste Maade, saa at han har faaet den fixe Idee — men det er ikke Andet end en fix Idee — bah, han bliver nok noget mere mhyg, og saa kommer han igjen eller faaer En til at gaae til mig. Ham kan vi nok tumle. — Hvad jeg vilde have gjort for det Menneſte, hvis han havde artet sig vel! — (Til Jensen, der viser sig i Døren.) Hvad er det? Hvem er derude?

Jensen.

Hr. Statsraad Stang ønsker at tale med Procuratoren.

Severin.

Hr. Statsraad Stang! Hvorfor lader De ham vente derude? (gaaer til Døren.) Vær saa artig Hr. Statsraad; undskyld, hvis De har maattet vente

(Jensen gaaer.)

Tiende Scene.

Severin. Statsraad Stang.

Statsraaden.

Det er man forberedt paa hos Forretningsfolk. Jeg har en Sag eller Forretning, som jeg vil bede Dem overtage.

Severin.

Med Fornøielse. Vil Hr. Statsraaden ikke tage Plads?

Statsraaden.

Tak. Det er i Grunden ingen juridisk Sag; men man behøver dog en Jurist til den. Det vilde blive nødvendigt, at foretage en lille Reise over til Tønning.

Severin.

Jeg kan, hvis det er en vigtig Sag, reise, naar det skal være.

Statsraaden.

Det Bedste var vel, om det skete uden meget Ophold. Jeg kan strax give Dem et kort Omrids af Sagen.

Severin.

Men vil Statsraaden ikke tage Plads?

(De sætte sig.)

Statsraaden.

I 1807, medens Kjøbenhavn blev bombarderet, opholdt sig i Tønning en engelsk Søofficiers Hustru i Besøg. Hun kunde ikke komme bort. Folk vare yderst forbittrede paa Engelskmændene, og uden just at gjøre Damen Fortræd passede man paa hende og vilde beholde hende som Gidsel eller i alt Fald affjære hende al Forbindelse med hendes Landsmænd. Hun havde erfaret, at et Skib, der krydsede udenfor Tønning, var det, hvor hendes Mand var Chef. Hun turde ikke betro sig til nogen af Havnefolkene; men en Privatmand paatog sig om Natten og, som det synes, med nogen Fare, at bringe hende ombord, og da det var lykkedes ham, vilde han ikke modtage Penge eller Penges Værd.

Severin.

Var det en simpel Mand?

Statsraaden.

Nei.

Severin.

Hvad var han?

Statsraaden.

Det vil De see af Documenterne, som jeg skal have den Ære at sende Dem i Løbet af

Dagen. — Den engelske Søofficier døde for endel Aarsiden som Commandeur og Baronet, og hans Enke døde ifjor og efterlod en kostbar Ring og et Legat paa 100 Pund Sterling aarlig til den Mand, der havde frelst hende, eller til hans Arvinger.

Severin.

Det var jo nydeligt. Ja, der er noget Solidt ved de Engelse.

Statsraaden.

Sagen er naturligvis gaaet igjennem Udenrigsministeriet, og Hans Majestæt Kongen har selv behaget at skjænke den sin Opmærksomhed.

Severin.

Hans Majestæt Kongen!

Statsraaden.

Ja, især fordi Vedkommendes Afsærd i 1807 gav Anledning til, at det engelske Skib sendte Parlementerbaad ind til Frederikshavn og løsgav endel danske Fanger, som altsaa bleve frie for syv Aars Fangenskab. Blandt dem var en Officier, der nu har en høi Plads ved Hove, og derved er Kongens Opmærksomhed bleven henledt paa Sagen. Hans Majestæt har behaget at lade mig kalde, for at jeg skulde lade Vedkommende eller hans Arvinger opspørge.

Severin.

Det kan næppe være vanskeligt.

Statsraaden.

Jeg har underhaanden skrevet derover, men ikke faaet tilfredsstillende Oplysning, og naar man ikke vil the til det usikre Middel at udstede en Slags Proclama i Aviserne, er det maaffee bedst, at en sindig og forstandig Mand uden at gjøre Opfigt reiser derover.

Severin.

Jeg er Hr. Statsraaden meget forbunden for, at De har tænkt paa mig. Naar skulde Reisen gaae for sig?

Statsraaden (reiser sig).

Jeg skal, som sagt, endnu idag sende Dem Papirerne. Aften eller imorgen tidlig vil Hans Majestæt see mig, og jeg antager, jeg kan komme til Dem imorgen Formiddag omtrent Klokken 10. Saa kan De, hvis det convenerer Dem, reise strax.

Severin.

Jeg skal imidlertid gjøre mig rede.

Statsraaden.

God Morgen, Hr. Severin.

Severin.

Erhødigste Tjener, Hr. Statsraad.

(Følger Statsraaden til Døren.)

Gleste Scene.

Severin (ene).

Jeg bliver Cancelliraad! De kan ikke gjøre det ringere! Jeg reiser i kongeligt Grinde, jeg har en Mission! — Det er noget Andet end at skrive Indlæg og møde i Fallitboer og Stervboer og skrive Skjoder og Panteobligationer! Det kan man tjene Penge ved og blive en lille Borgermand i, hele sin Livstid! Men dette her, det giver Ære og Anseelse! — Saadan tænkte jeg i min Ungdom! Der var en Tid — fem og thye lange Aar har jeg nu slidt og slæbt, nu endelig kommer det! Sikken en Udsigt der bliver for mine Pigebørn! Cancelliraad og Fru Severin, Frøken Mathilde og Frøken Julie Skal jeg sige Caroline Noget derom? — Nei, det er for tidligt! Lad mig gemme det til en Morgen, hun sidder ved Frokosten og jeg kommer ind og siger: God Dag, lille Frue, ved De, hvem De er gift med? Med Cancelliraad Severin. — Hvor De vil gjøre Dine alle Tre! Og hvor de andre Pro-

curatorer vil misunde mig, skjøndt de sige, at
saadant Noget bryder man sig ikke om. Ja, han
sagde saa, Ræven, om Rønnebærrene!

(Madam Severin kommer fra Vænstre i Hat og Shawl.)

Endte Scene.

Severin. Mad. Severin.

Severin.

Gaaer Du ogsaa ud? Hvor er Mathilde?

Mad. Severin.

Hun er ikke rigtig vel.

Severin.

Ikke vel? Hvad feiler hende?

Mad. Severin.

Du behøver ikke at blive forstrækket; der
er ikke noget Alvorligt paafærde; men Du har jo
seet, at hun en Tid har gaaet og seet daarlig ud.
Jeg bad hende før om at lægge sig lidt —
bliver det ikke bedre til imorgen, sende vi Bud
efter Doctoren.

Severin.

Hvorfor ikke sende efter ham strax?

Mad. Severin.

Man skal ikke strax kalde paa Doctor og
Apotheker. Det er tidt, at unge Piger kan gaae

og grublisere og see daarlig ud, det skal man ikke bryde sig saa meget om.

Severin.

Hvad kan hun have at grublisere over? Er der Noget, hun holder af?

Mad. Severin.

Hvor Du falder med Døren ind i Huset! Troer Du da, at en honnet ung Pige bestandig hænger over den Slags Tanker eller altid veed saa tydelig, hvad hun føler, at hun kan tale derom?

Severin.

Veed Du hvad, min Pige? I holder af at være ligesom indhyllede i en Skj; man skal ikke kunne forstaae Jer. — Troer Du, at der er Noget imellem Julie og denneherfens Hasle?

Mad. Severin.

Mellem Julie og Hasle? Nu har jeg dog aldrig hørt Mager! Du veed dog selv, at i den Tid Carl Hasle kom her i Huset, kunde de To ikke enes et Dieblis, og senere har hun da ikke faaet Grund til at holde af ham.

Severin.

Saa, men Mathilde da?

Mad. Severin.

Men Severin dog!

Severin.

Ja, jeg mener bare jeg spør' bare

Mad. Severin.

Men hvorfor spørger Du? Hvordan falder Du paa det?

Severin.

Fordi jeg vilde beroliges, fordi det vilde gjøre mig ondt, om der var Noget, blot det Allermindste, som den den Knægt kunde hænge sin Hat paa — fordi jeg vil have, at min Familie skal være en honnet og anseet Familie uden Plet eller Skavank, og som kan komme op i Verden.

Mad. Severin.

Men Gud frie os, som Du taler! Og det kan Du sige angaaende en Pige som Mathilde! Er der Noget, der kan bebreides hende, saa er det snarere, at hun er for stille og — jeg havde nær sagt — stolt, sjøndt saadan stolt skal enhver ung Pige være.

Severin.

Naa, naa! Ellers bebreider Du mig, at jeg holder for meget af hende; mod mig behøver Du ikke at tage hende i Forsvar. Er der Noget i

denne Verden, jeg kan holde mere af end af Eder?

Mad. Severin.

Ja, men hvad er der da i Veien?

Severin.

Intet! Ikke det Allerringeste! ... Hvorfor lod Du Julie gaae ud alene?

Mad. Severin.

Men hun gif jo ikke alene; Sophie Holm var her jo og gif med hende i Boutikkerne.

Severin.

Unge Piger bør ikke saadan løbe om paa Gaden. En ung Pige bør altid være under sin Moders Opsyn. Det er passende og anstændigt. Saadan er det i ansete Familier.

Mad. Severin.

Man bør heller ikke være for meget sammen. En ung Pige maa have lidt Frihed, og Julie misbruger den saamæn ikke.

Severin.

Nei, vist ikke; men hun er uforsigtig, hun tager ikke nok Hensyn til det Passende.

Mad. Severin.

Er Du nu ikke urimelig, lille Severin?

Severin.

Har Du maaskee glemt Historien ifjor ved Kallehave? For jeg har ikke!

Mad. Severin.

Hvad kunde den stakkels Pige gjøre ved, at Færgebaaden blev overskldt paa den ene Side og slog om? Troer Du, det var hende en Fornøielse at falde i Vandet?

Severin.

Nei, men at blive trukket op af en ung Person.

Mad. Severin.

Herregud, Severin, skulde hun da have ventet, til der kom en gammel? Og jeg var jo med og maatte ogsaa lade mig frelse af en ung Mand. Det er dem, der tilbyde sig ved saadanne Feiligheder.

Severin.

Ja, ogsaa ved andre. —

Mad. Severin.

Nei, idag er Du urimelig. — Er Du i ondt Humeur, er der gaaet Dig Noget imod?

Severin.

Nei, nei, lille Caroline; det er jo bare, fordi jeg holder saameget af de Pigeboern naar

Noget skulde gjøre mig Fortræd, synes mig, det maatte komme den Vei jeg kan ikke holde mere af mine Dienstene, det veed Du Pas bare vel paa dem, især mens jeg er borte.

Mad. Severin.

Skal Du reise bort?

Severin.

Saa, det havde jeg nær glemt at fortælle Dig: jeg faaer maaskee — nei jeg troer, jeg har saagodtsom faaet en Mission, et kongeligt Erinde.

Mad. Severin.

Blicher det en lang Reise? Skal Du udenlands?

Severin.

Nei, det skal foreløbig holdes hemmeligt; men det er ikke udenlands.

Mad. Severin.

Saa, det var jo rart.

Severin.

Saa, rarere end Du maaskee troer men det skal ogsaa holdes hemmeligt.

Mad. Severin.

Blot Du har gode Hemmeligheder, saa er jeg fornøjet.

Severin (seer paa sit Uhr.)

Min store Auction! jeg maa afsted
Farvel saalænge, Caroline. (I Døren til Baggrunden.)
Se at faae Mathilde rast; kan hun ikke gaae
lidt ud med Dig?

Mad. Severin.

Jeg vil see ad.

(Severin gaaer.)

Trettende Scene.

Mad. Severin. Mathilde oplukker Døren sagte tilvensire.

Mathilde.

Moder!

Mad. Severin.

Er det Dig, Mathilde! ... Hvor Du er
bleg! — Hvorfor blev Du ikke ovre? Jeg bad
Dig dog om at lægge Dig!

Mathilde.

Det nytter ikke, at jeg ligger, Moder. —
Har Hasle ikke været her.

Mad. Severin.

Men hvorfor spørger Du om Hasle, Mathilde?

Mathilde.

Fordi Moder jeg kan ikke udholde
det længer! — Naar jeg er syg, er det for Hasles

Skyld Det lader mig ikke No hvert Dieblig synes mig, jeg hører hans Stemme her fra Contoiret.

Mad. Severin.

Barn, tal oprigtig — sig mig: Holder Du af Hasle?

Mathilde.

Det er ikke det, Moder det kommer slet ikke an paa, hvad jeg synes om Hasle.

Mad. Severin.

Tal nu kun ligefrem til Din Moder, mit eget, kjære Barn. Elsker Du Hasle?

Mathilde.

Moder, Du forstaaer mig ikke Om jeg holder af Hasle — om jeg har holdt af ham? Han var god imod mig som Barn, han var saa kjæf og livlig, og saa smuk men jeg veed ikke, jeg kan ikke forklare det; jeg har altid haft Medlidenhed med ham, det gjorde mig saa ondt, at han ingen Moder havde at han gif om for Rud og koldt Vand og dog var saa glad og fornøiet, naar vi kom sammen! Jeg syntes altid, han lignede Pudelhunden, naar den kom vaad ind og sprang saa glad omkring.

Mad. Severin.

Men, Mathilde, Du holder jo af ham! Hvorfor blev Du da paa engang saa frastødende imod ham — for Du var dog med om, at han ikke mere skulde komme her i Huset o, nu forstaaer jeg, hvorfor han vilde bort, til Amerika hvor Du har gaaet og været indesluttet! Hvad kom der i Veien? Tal nu, mit eget Barn, se ikke saa bleg og modfalden ud, vær ikke angst; jeg er vis paa, Du kan sige Alting.

Mathilde.

Jeg kan ikke tie længer, Moder. Jeg kan ikke taale, at en Dør gaaer, jeg er bange for Stemmer, som jeg hører fra Gangen, jeg er angst, Moder, jeg er bange for en Ulykke!

Mad. Severin.

Du er syg, Mathilde! Du gjør ogsaa mig angst — Herre, Gud, hvad er der steet?

Mathilde.

Men Du maa ikke sige det til Nogen, Moder — nei, det behøver jeg ikke at være bange for. —

Mad. Severin.

Gud frie mig! Hvad kan det dog være?

Mathilde.

Du huffer jo, da Fader var syg nu i Sommer da jeg en Nat vaagede hos ham

Mad. Severin.

Kom der Nogen til Dig?

Mathilde.

Hvem skulde komme?

Mad. Severin (lettet).

Naa? Hvad saa?

Mathilde.

Saa phantaserede Fader.

Mad. Severin.

Hørte Du efter, Barn? Det bør man ikke. Man skal ikke lægge Vægt paa, hvad Folk sige i Feber.

Mathilde.

Fader talte om Hasle.

Mad. Severin (bækkent).

Hvad sagde han da?

Mathilde.

Han var bange for ham.

Mad. Severin.

Sa, men hvordan bange?

Mathilde.

Han sagde: Der staaer han. Han vil tage

mit Barn! Men det er ikke nok. — Hvad heb Hasles Fader? Heb han ogsaa Hasle?

Mad. Severin.

Hvorfor?

Mathilde.

Fader nævnte et andet Navn og sagde: Det gjør mig ondt; De var saa bleg De bad for Deres Barn gaa bort, gaa bort! Jeg kalder paa Politiet! — Og saa skreg Fader — (kaster sig om Moderens Hals.) Moder, forstaaer Du det nu?

Mad. Severin.

Hvilket, Mathilde? Hvad skal jeg forstaae?

Mathilde.

Fra den Tid af blev jeg hange for Hasle. Jeg kan ikke gjøre derved og det bliver værre og værre, for jeg drømmer om Natten, at Hasle kommer og seer forfærdelig ud som en Flaggermus med store Vinger og flyver hen imod Fader og mig Jeg kan ikke holde det ud, Moder! Det bliver værre og værre, det kommer ogsaa om Dagen, det kom nu for lidt siden, da jeg vilde blunde, og saa hørte jeg tydelig Hasles Stemme Jeg har siddet en halv Time og lyttet og været hange for at høre Mere

.... Moder, jeg er syg, mere syg end Nogen troer!

Mad. Severin.

Du behøver frisk Luft og Abspredelse, min søde Pige! Kom, gaa lidt med mig ud i Byen. Glem, hvad Du har hørt, og hvad Du har drømt! Du maa dog kunne vide, at Din Fader ikke har gjort noget Ondt. I hans Stilling seer man Meget og kommer til at tage Del i mange Ulykker, der hændes Folk. Og Hasles Fader havde i sin Tid stort Uheld, og skal det gjøre Dig ulykkelig, min Pige, fordi det en Nat flyver gennem Din Faders Hoved, naar han har Feber?

Mathilde.

O, naar Du taler, Moder! Jeg synes næsten, det virker kjælende paa min Pande, og min Hjertebanken er ikke saa stærk. — Det kunde jeg have sagt mig selv; men saa fornuftig var jeg ikke — O, Du velsignede Moder!

Mad. Severin.

Ja, der kan Du see, hvad man har af at være inde sluttet. Hvor megen Pine kunde Du ikke have sparet Dig selv og maaskee Hasle

Mathilde.

Er det ikke underligt, blot Du nævner hans
Navn, kommer den Angst og Banken igjen.

Mad. Severin (affides).

Seg frygter, min stakkels Pige er ordenlig
forelsket i den Døgenigt (Høit.) Kom,
klæd Dig paa, saa spadserer vi lidt.

Anden Act.

(Procurator Severins Contoir, som i første Act.)

Første Scene.

Julie og Helmut komme hurtig ind.

Julie.

Fa'er! Fa'er! O, han er her ikke!
(Seer sig om.) Han er gaaet ud Men saa maa
De endelig komme igjen en anden Gang, for at
Fader kan takke Dem, fordi De hjalp mig fra
det affhyelige Menneske, og fordi

Helmut.

Der behøves saamæn ingen Tak, Somfru.
Det er snarere mig, der skal takke den Tyr for,
at jeg traf Dem. Det var netop min Agt at
finde Dem.

Julie.

De er dog ingen Kjøbenhavnner vil De
fortælle mig, at De er reist hertil for at finde
mig?

Helmut.

Nei, ikke reist hertil for at finde Dem, men

gaaet ud for at finde Dem. Jeg spurgte Fuldmægtigen hos en Procurator

Julie.

Hvad, har De raadsført Dem med en Procurator om mig?

Helmuth.

Nei, ikke saadan ligefrem om Dem; men jeg spurgte ham om Vagtparaden; jeg tænkte nok, at De maatte være der.

Julie.

Bed Vagtparaden? Troede De, jeg gik med Vagtparaden?

Helmuth.

Jeg troede, at Vagtparaden var saadan en Mængde af Herrer og Damer, der stod i deres Stads, og saa var der Vagt rundt omkring

Julie (leende).

Na, saadan! De kjender ikke Kjøbenhavn Men hvordan kunde De tænke at gjenkjende mig? De havde jo knap seet mig! Jeg kom jo ind i Gæstgiverstedet, saasnart De havde bragt mig paa Land.

Helmuth.

Ja, men jeg huskede Deres Dine, saadan som De slog dem op og saae, at De ikke var druknet.

Desuden saae jeg Dem ogsaa senere En Times Tid efter gik De i Haven. De var klædt i Hvidt, og da jeg saae Dem, stod de under et Kirsebærtræ med hvide Blade, og rundt om Dem paa Jorden laae hvide Blade, der vare drøssede ned, og Solen skinte derpaa De saae ud, ligesom De selv var drøsset fra Himlen

Julie.

Hvorfor kom De saa ikke hen til mig?

Helmut.

Jeg veed ikke jeg var bange det kunde jo ogsaa seet ud, ligesom jeg vilde gjøre Væsen af den Smule.

Julie (undselig).

Jeg saae ogsaa Dem.

Helmut (glad).

Gjorde De?

Julie.

De stod bag et Træ.

Helmut.

Sa, et Vindetræ, et af de store Vindetræer ved Havelaagen.

Julie.

Sa.

Helmuth.

Og hvorfor (standser.)

Julie.

Hvorfor jeg ikke kaldte og løb hen til Dem? — Jeg veed ikke — jeg vilde; men saa tænkte jeg, De skulde gaae lidt mere ud af Skjule. Men da jeg saa hen igjen, var De borte. Og ingensteds saa jeg Dem mere. Vi maatte bort strax efter, og jeg tænkte, vi skulde møde Dem paa Skibet; men De var der ikke. Og det gjorde mig saa ondt, at jeg havde været utaknemlig! Jeg har tidt talt til Moder derom og spurgt, hvad hun troede, De maatte tænke

Helmuth.

Det er sandt, De har en Moder. — Hvad sagde hun?

Julie.

Hun sagde, jeg skulde give mig tilfreds; jeg var ikke af Hjertet utaknemlig men man vænnes til at vise sig anderledes, end man er. Men det har dog bestandig gjort mig saa ondt og nu er jeg saa glad over, at jeg kan sige Dem Tak, Tak! (Giver ham Haanden.)

Helmuth.

Ingen Narfag! — Det var ikke Noget at

tage Dem saa nær. — Jeg tænkte tidt senere: Gud veed, om Du aldrig skulde faae den kjøbenhavnske Zomfru at see igjen? Og saa lige med Et, ligesom jeg nu gaaer bedst, seer jeg de selvsamme Dine, med den selvsamme Forstrækkelse, saa jeg troede halvt om halvt, at Vorherre gjorde et Mirakel for mig.

Julie.

Det kunde man ikke see paa Dem. De tog Dem igjen saa raskt og kjæft af mig tillands ligesom forhen tilvands. — De er ret et rart Menneſke.

Helmuth.

Er jeg, Zomfru? Hurra! Nu mangler det bare, at jeg skulde gaae i Slden for Dem, og det kan jeg. Ved det, De taler saa godt, er det, ligesom jeg var i Familie med Dem. (Seer sig om.) Men den Dør dette Værelse Her har jeg været før Det er jo Procuratørens Stue! Zomfru, hvordan kommer De her til dette Hus?

Julie.

Men det veed De jo, De har jo selv fulgt mig hertil.

Helmuth.

Sa, men vidste jeg, hvor vi gif hen? —
Hører De til her? Boer De her?

Julie.

Sa, her boer min Fader, Procurator Severin.

Helmuth.

Nei, det var da mærkværdigt! Den Mand
reiste jeg herind for at opsoge, og jeg var her
imorges.

Julie.

Har De Forretninger med min Fader?

Helmuth.

Nei, ikke saadan jeg skal sige Dem, jeg
vilde gjerne være Høiesteretsadvocat.

Julie.

Det var jo smukt! og anseligt!

Helmuth.

Sa, men jeg skulde have Examen først.

Julie.

Na, den faaer De nok! De er vist et flittigt
Menneske.

Helmuth.

Sa, men først skulde jeg see at faae Ansæt-
telse paa et Contoir, for ligge herinde og studere
og give Penge ud det har jeg ikke Raad til.

Julie.

Det er maaskee det Bedste. Jeg har tidt hørt sige, at de Folk bringe det høiest i Verden, som ikke har deres Forældres Penge at stole paa.

Helmuth.

Hvor det dog er deilig at komme til Kjøbenhavn! Her faaer man Opmuntring hvor jeg dog har Lykken med mig!

(Severin kommer fra Døren i Baggrunden.)

Anden Scene.

De Forrige. Severin. Siden Alad. Severin.

Severin.

Hvad er det? — Nei, nu har jeg aldrig seet saa galt! — Julie! Vil Du ud! Vil Du ind! — Nei, bliv! — hvordan kom Du her? (Til Helmuth.) Og De? Hvem er De? Hvad vil De?

Helmuth.

Jeg hedder Fritz Helmuth og vilde være Høieste-
retsadvocat, derfor

Severin (med Agtelse).

Høieste-
retsadvocat? — Naar har De faaet
Tilladelse til at procedere paa Prøve?

Helmuth.

Saa, det er ikke kommet saa vidt endnu.

Severin.

Har De indgivet Ansøgning?

Helmut.

Ansøgning?

Severin.

Ja, Ansøgning til Kongen, naturligvis.

Helmut.

Nei, det er ikke kommet saa vidt endnu. Jeg vilde først tage Examen.

Severin.

Saa? Maa jeg saa bede Dem

Mad. Severin

(i Hat og Shawl fra Venstre).

Men hvad er her paafærde? Hvorfor er Du saa høirostet, Severin? Og hvorfor græder Du, Julie? — Herregud, hvad er her skeet?

Severin.

Det er jo græsfeligt! Min egen Datter holder Stevnemøde paa mit Contoir!

Mad. Severin.

Severin dog! Naar Du er vred, kan Du ikke finde Ord, der stifte nok Her maa være en Misforstaaelse. Jeg er vis paa, at vor Datter ikke har gjort noget Upassende.

Severin.

Saa, saa lad hende da forklare, hvad jeg har
seet med mine egne Dine!

Julie (grædende).

Blot Du vilde give Tid, søde Fader!

Severin.

Saa, „søde Fader“ — naar først

Mad. Severin.

Men saa lad hende dog tale, Severin.
Julie, min egen Pige, hvad er det, Du har gjort?

Julie.

Men jeg er jo saa uskyldig i det Altsammen!
Jeg kunde jo ikke gjøre ved, at den affhyelige Hasle
anfaldt mig

Severin (med et Sæt).

Hasle? Anfaldt Dig? Hvor? Naar?

Julie (holder op at græde).

Men, lille Fader, det var jo netop det, jeg
vilde fortælle Dig, da Du saae mig med den
Herre!

Severin.

Fortæl bare! Jeg ryster af Forbittrelse.

Julie.

Bliv nu blot ikke hidsig, Fader! Der er

Ingenting at gjøre derved. Naar en Laps vil fornærme en Dame, maa hun jo taale det.

Severin.

Taale? Jeg, Du, taale det? Laps? Hasle er ingen Laps! Han maatte ønske sig det! Han er en Bagabund, en — men vi kun! Fortæl! .

Julie.

Det er saamæn snart fortalt. Jeg var gaaet med Sophie Holm, og da vi saa kom ud af en Boutik paa Østergade, var Vagtparaden netop forbi, og der kom mange Folk og imellem dem Hasle. Han gif hen imod mig og sagde: Jeg har saamænd været oppe hos Deres Fader og friet til Dem idag. — Jeg blev som jeg skulde synke i Jorden. Hasle bød mig Armen og sagde: Vil De reise med til Gretnagreen, saa kan Smeden vie os til Trods for alle grusomme Fædre.

Severin.

Harde Du da nogeninde

Julie.

Men, Fader, hvor kan Du dog tree det!

Mad. Severin.

Severin dog!

Severin.

Nei, vist ikke; naar Du siger det, troer jeg Dig. Men hvad saa?

Julie.

Jeg stod som fastnaglet. Der samlede sig Folk. Sophie Holm blev borte for mig. Saa kom den Herre og bar sig saa vakkert ad og fulgte mig her hjem i Dit Contoir, for jeg kunde ikke komme ind ad den anden Dør, der var Ingen hjemme.

Mad. Severin (til Helmut).

Det skal De ret have Tak for!

(Giver Helmut Haanden.)

Severin (ligeledes til Helmut).

Ja, det skal De have mange Tak for. Hvad var det egentlig, De sagde om Høiesteretsadvocat?

Helmut.

Ja, jeg vilde gjerne paa saadant et Contoir som Deres, for at studere og blive Advocat....

Severin.

Paa mit Contoir Det gjør mig rigtig ondt, her er for Tiden ingen Plads ledig. Men det kan aldrig feile, at De finder en Plads, naar De er om Dem og ikke lader Andre komme Dem

i Forkjøbet. Jeg i Deres Sted vilde ikke spille et Minut i en saa vigtig Sag.

Helmuth.

Det vil jeg heller ikke. Jeg siger Farvel og Levvel.

Julie.

Farvel!

Mad. Severin.

Farvel, og endnu engang tusinde Tak.

Severin

(bliver ved at følge Helmuth ud).

Jeg er Dem meget forbunden.

(Helmuth gaaer. I det han har aabnet Døren i Baggrunden, kommer Høyer ind.)

Tredie Scene.

Severin. Mad. Severin. Julie. Høyer.

Høyer.

Om Forladelse det var den Panteobligation Men jeg kommer ganske til Uleilighed]

Severin.

Saa, jeg har ellers ikke Familiefager paa mit Contoir vi er noget altererede der var en fuld Mand, som løb imod min Datter paa Gaden

og forstrækkede hende. (Til Mad. Severin og Julie af-
sides.) Lad ingen Fremmed mærke Noget. Det
maa ikke hedde sig, at vi ere blevne fornærmede;
det var en fuld Mand. (Gøit.) Gaa nu ind, min
Pige, og glem det. Politiet faaer nok fat i
Knægten.

(Damerne gaae ind tilvenstre.)

Høyr.

Politiet, jo, der skal vi ha'e det! Jeg havde
engang saadant et Tilfælde med en fuld Mand,
som overfaldt mig, og jeg fik ham for Politiet;
men siden den Tid forfulgte han mig ogsaa, naar
han var ædru, og min Kone med, og saa bar han
sig saa snedig ad, at jeg aldrig kunde gjøre ham
Noget for det.

Severin.

Hvordan blev De da af med ham?

Høyr.

Ja, han plagede mig sgu over et Aar, og
naar jeg klagede til Assistenten, saa fik jeg det
Svar, at jeg havde vel nok et Mellemværende
med ham.

Severin.

Harde De da et Mellemværende med ham?

Høyer.

Ikke det, Gud la'er skabe! Men jeg skal sige Dem, han var langt ude i Familie med min Kone, meget langt ude. Og saa gif han omkring og bagtalte os, og Folk er nu saa maliciøse; de troer aldrig, der gaaer Røg af en Brand, uden der er Ild i den, og sandt er det jo fordetmeste, men sgu ikke altid! Saa fik jeg ham tilsidst fra Byen.

Severin

(gaaer op og ned ad Gulvet, for sig).

Saa, faae ham fra Byen — bare han vilde fra Byen! Hvad jeg saa tilbyder ham, saa troer han, det er et Afdrag paa Noget, jeg skylder ham, eller at der stikker Noget under. — Bedre var det! Jeg kan ikke være tjent med Strid og Skandale, allermindst nu. — (Efter en Pause høit.) Hør, Hr. Høyer, De er en forstandig Mand, De kan gjøre mig en Tjeneste, hvis De vil.

Høyer.

Det veed Gud, jeg vil, naar jeg kan, Hr. Procurator Severin.

Severin.

Der er en ung Mand, jeg gjerne vilde skaffe en Ansættelse.

Høher.

Sa.

Severin.

Men han vil ikke tage imod den, naar jeg
byder ham den.

Høher.

Nei.

Severin.

Hvorfor siger De Nei?

Høher.

Sagde jeg Nei? Jeg mente: Saa?

Severin.

De kjender ham altsaa ikke?

Høher.

Nei, hvor skulde jeg kjende ham fra? Hvem
er det, med Forlov?

Severin.

Na, det er saadan en Student, der
hedder Hasle. Kjender De ham ikke?

Høher.

Nei.

Severin.

Han driver ellers nok om paa Gaden.

Høher.

Sa, men jeg gjør nu ikke Gadebekjendtsaber.

Severin.

Naa, naa, Hr. Høher, godt Ord igjen. Jeg mente ikke noget Ondt.

Høher.

Ingen Forseelse, Hr. Procurator. Men hvad er det for en Ansættelse?

Severin.

Det er en Huslærerplads.

Høher.

Hvor er den?

Severin.

Ude paa Landet.

Høher.

Naa. — Hvor?

Severin.

Ja, det skal jeg nok opgive, naar han er villig. (Affides.) Jeg finder vel nok en. (Høit.) Den er paa 150 Daler og Alt frit i Huset, og De maa udtrykkelig sige, at der forlanges, at Huslæreren skal være musikalsk for denneherfens Student, Hasle, er en Nar efter at spille paa Violin.

Høher.

Saa bider han bedre paa.

Severin.

150 Daler og Alt frit i Huset er da Noget, som man kan tage imod uden at forlange Tilgift.

Høyer.

Ja, naar man ikke er frakliff.

Severin.

Jeg troer ikke, der er det Ringeste iveien, blot Sagen gribes rigtig an, og han ikke mærker, at jeg er bagved.

Høyer.

Men hvordan skal jeg sige, at jeg er faldet paa ham?

Severin.

Det er jo let at finde en fælles Bekjendt Og dersom De vil have den Uleilighed at paatage Dem det, min kjære Hr. Høyer, saa vil jeg bede Dem om at gjøre det saa hurtigt som mulig, og lade, som om De allerede havde søgt ham igaar eller iforgaars.

Høyer.

Ja, men hvor boer han?

Severin.

Sensen vil nok kunne skaffe Dem at vide, hvor han boer, eller hvor han søger, og ude hos

Jensen kan De ogsaa skrive en Billet til ham for det Tilfælde, at De ikke træffer ham.

Høyer.

Ja, jeg vil gjøre mit Bedste.

Severin.

Og jeg vil være Dem meget taknemlig. Maaskee jeg kan gjøre Dem en Tjeneste til Gjengjæld.

Høyer.

Maaskee. — Ja, saa vil jeg skynde mig, og saa skal De høre fra mig. Farvel, saalænge.

Severin.

Farvel, min kjære Høyer.

(Høyer gaaer.)

Tredie Scene.

Severin.

Det er det Bedste! Og det er ogsaa bedst at bruge saadan en Mand som Høyer, der hører til det Lavere og ikke kommer paa min Vej, uden her i mit Contoir. Jeg vilde meget nødig have, at Statsraad Stang skulde høre det Ringeste, meget nødig, paa ingen Maade. Men faaer jeg engang Magt over den Knægt antaste min Datter! Na, det kan ikke nytte at være

vred, og man skal ikke tænke paa Hævn, naar man ikke har Magt. — Desuden — —

Nei, jeg vil ikke engang hævne mig, selv om jeg kan. — Saa, nu er jeg rolig igjen, og nu vil jeg tænke paa min Cancelliraadsreise. — Jeg vilde ønske at jeg havde Documenterne; men saadan en Mand som Etatsraad Stang løber ikke med Tant, og det er ligesaa godt, som jeg havde dem.

Forresten er det en lang Reise til Tønning. (Seer paa Kortet.) Jeg maa tage Extravogn gjennem hele Sjælland, Fyen, Snoghøi, Kolding, Flensborg, Slesvig; men det gaaer paa Udenrigsministeriets Regning. — Gud veed, om der er et ordenligt Gjestgiversted i Tønning (Tager en Bog fra Reolen, sætter sig ved Skrivebordet og læser.) „Tønning eller Tønningen, nærsom Handelsplads med god Havn i det frugtbare Landskab Eidersted.“ — — Det er dog mærkeligt nok, jeg har sagtens vidst det før, men aldrig tænkt derpaa før nu, jeg skal dertil. Hvor mange Gange har jeg ikke spist Eiderstedterost uden at ane, hvor nær vi skulde komme hinanden! — Ingen taler om den Stad; den ligger ganske ubemærket, ligesom uopdaget (Læser igjen.) „Her maatte Stenbock overgive sig

med sin hele Armee i Aaret 1713" Hvad for Noget! Det er jo ogsaa sandt! Saadan ligge mærkværdige Ting og blive glemte. Ja, ja, kanske jeg snart i al Stilhed kan tilføie: Her blev Procurator Severin Cancelliraad. — Hvad er der?

Jensen (i Døren).

Her er nogle Documenter fra Statsraad Stang, og Budet skulde hilse og sige, at Statsraaden tænker, han kan komme herop imorgen Formiddag i det Lag Klokken 10.

Severin.

Naa, det var prægtigt! (Til Jensen, der er ifærd med at gaae tilbage.) Na, hør, lille Jensen, spring hen hos en Bundtmager og lei mig en Rejsepels og Fodpose; det maa være her imorgen Formiddag inden Klokken 12; saa skal jeg ogsaa have Extra-vogn, Bienervogn.

Jensen.

Hvad Slags Pels vil Procuratoren helst have?

Severin.

Lad Bundtmageren selv vælge blot den ikke er for svær, og den maa ikke fælde.

Jensen.

Ja men det gjør de næsten altid, undtagen ægte Astrachan

Severin

(utaalmodig, idet han aabner Paffen).

Sa, lad mig bare faae den bedste!

(Sensen gaaer.)

Severin

(idet han med et Knips opslaaer Papirerne).

Nu kan jeg gjøre mig Forestilling om, hvordan saadan en Udenrigsmister er tilmode, naar han faaer en Depeche. (Læser en kort Stund.) Hvad er det?! — Wilse — Georg Wilse — Sprog- lærer eller Skolelærer — Hed han ikke Georg, og blev han ikke Skolelærer i Slesvig?! — Det er ham! — Det var ham, der hjalp den engelske Frue afsted — hundrede Pund Sterling om Aaret til ham eller hans Arvinger — og det er jo Carl Hasle! — (Reiser sig og tørrer Sveden af Panden.) Herregud, er det ham! — Det var jeg Redskab til — og det er blevet vendt til det Gode — — Sa, men det er ikke rart at være Redskab saadan — det er, ligesom Gud vendte sig fra mig, medens han gjorde det. Puh, det er meget ubehageligt — og dog godt. — Det er bedst saadan. Nu glattes det Altsammen ud. — Han var en honnet Mand; men han var ikke Kjøbmand. — Nu har han sørget for sit Barn uden at vide det. — Nu

behøvede jeg jo ikke at have sendt Høyer ud — jo, det er dog bedre, at der kommer et Arrangement først. — Men nu behøvede jeg jo heller ikke at have sendt Bensen efter Rejsepels og Fodpose og Extravogn! — og nu kan jeg ikke blive Cancelliraad! — Ja, men hvem siger, at jeg skal have fundet Wilses Søn her, uden at reise? — Sæt, at Etatsraad Stang var gaaet til en anden Procurator — han havde reist og maaskee dog ikke fundet, mens jeg trøgt kan reise, for jeg veed, jeg skal finde. Men det er ikke — ikke saadan, hvad man kalder rigtig honnet. — Det er intet Enhveri mod Kongens Kasse, for hverken Kongen eller jeg bryder os om den Smule Rejsepenge og Diæter Vilde Etatsraad Stang gjøre det? — Bah, han er Etatsraad og Ridder; han har paa sin Maade været i Tønning. — Hvad vilde min Kone sige? — Det kan ikke nytte at tale med Fruentimmer om saadanne Ting. — Ja, men jeg kan dog tænke mig, hvad hun vilde sige: Men, Severin, naar Du veed, at Mennesket er her i Kjøbenhavn, saa behøver Du jo ikke at reise til Tønning for at søge ham. — Det vilde hun sige, og hvis hun sagde Andet, vilde jeg ikke kunne lide det. Derinde i Berelserne skal Alting være

oprigtigt. — Jeg gjør det jo ikke for min egen Skyld. — Hvad bryder jeg mig om at blive Cancelliraad! For min egen Person's Skyld! ikke en Døit! Men jeg handler paa fire Personers Begne, jeg tænker paa min Kone og mine Pige-børn. — Vare jeg ikke havde aabnet Papirerne, før jeg sad i Vognen! Eller før jeg var i Tønning!

Femte Scene.

Mad. Severin fra Benfite. Severin.

Severin.

Du veed, lille Kone, at jeg ikke holder af, at I komme herind paa Contoiret I de sidste Dage er det jo ordenlig blevet Vane

Mad. Severin.

Sa, men nu er her jo Ingen, Severin, og der er Noget, jeg maa tale til Dig om.

Severin.

Hvad er det?

Mad. Severin.

Det er Mathilde. Hun er fhg. Doctoren var her, og han sagde, det var Nerverne, hun maatte have No.

Severin.

Da veed jeg dog, vort Hus er roligt nok.

Mad. Severin.

Sa, men hun er angst.

Severin.

Angst? For hvad?

Mad. Severin.

Hun siger, hun føler, ligesom der stod en
Ulykke over Huset. — Severin, er Alt vel i
Huset?

Severin.

Om Alt er vel i Huset? Caroline, hvordan
mener Du?

Mad. Severin.

Seg veed nok, at Du er en god og ærlig
Mand og ikke for Din egen Skyld gør Nogen
Fortræd. Men Du har at gjøre med Andres
Sager

Severin.

Seg fører ikke andre end ærlige Sager. Det
er mit Princip. Jeg kan uden at prale rose mig
af at være en strengt redelig Sagsfører. Man kan
sometider være haard, man er tvungen dertil —
og engang har jeg været haard meget haard
..... men det er meget længe siden.

Mad. Severin.

Længe eller kort siden, kjære Severin

Severin.

Ja, det gjør mig ondt endnu — Nu, Du taler om den Slags Ting, glæder det mig, at jeg endnu idag har tilbuddt at gjøre langt Mere, end jeg var pligtig til. Jeg lader Naade gaae for Det og vil see at skaffe denne Hasle en Ansættelse.

Mad. Severin.

Var det en Sag med Hasles Fader? Var det Grosserer Wille?

Severin.

Ja, men det er Altsammen gjort rigelig godt igjen — Du behøver ikke at tale derom. Jeg vil ikke have talt derom her i Huset. Det hører Contoiret til, og jeg vil ikke have noget Maskopi mellem Contoiret og Dagligstuen. Pigebornene kunde troe, at den Knægt virkelig har Noget at hænge sin Hat paa imod deres egen Fader.

Mad. Severin.

Men sig mig, Severin: Hvorfor lod Du ham kalde Hasle?

Severin.

Ikke for Andet end, fordi jeg ikke bestandig

vilde høre Faderens Navn her i Huset og blive mindet om den Ulykke.

Mad. Severin (for sig).

Alt, det var en Ulykke. (Høit.) Kommer Du ikke ind og taler lidt med Mathilde? Hun siger, hun saa gjerne vilde have os Alle omkring sig.

Severin.

Doctoren maa give hende Noget for den Angst.

Mad. Severin.

Doctor og Apotheker kan ikke gjøre Alt. — Læg Du Haanden paa hendes Pande og tal blidt og spøgende; det hjælper mere.

Severin.

Saa, ja, nu skal jeg komme. Lad mig blot have No et Dieblif og tænke paa noget Morsomt.

(Mad. Severin gaaer).

Sjette Scene.

Severin.

Noget Morsomt! — So, nu er jeg i Humeur til det! — Hvad mon der dog er i Veien med den stakkels Pige? — Saadan er det at have Børn! — Saalænge man er ugift, er man ligesom

i Rustning og kan taale Stik og Stød; men har man først Børn, saa trænger det mindste Naalestik ind og gaaer til Marv og Ben. — Det er vel Historien med Julie, der har skræmmet hende — han vidste nok, hvad han gjorde, den Knægt — det er i mine Børn, jeg skal rammes — og nu skal jeg endda skaffe ham Arv og tør knap gjøre min Reise. — Naar jeg nu sagde Etatsraaden ganske ligefrem og ærlig: Vilse er død, og vi have hans Søn her i Kjøbenhavn — vilde man saa lade mig reise alligevel — bare efter Dødsattesten —? Ja, men for at hente en Dødsattest bliver jeg sgu ikke Cancelliraad! — Det er haardt at have det saa nær, meget haardt — — men for Poffen, saa lad mig gjøre, som hundrede Andre vilde gjøre i mit Sted, tie stille, ikke sige Noget til Etatsraaden, reise mit kongelige Grinde, opdage det Hele derovre i Tønning — — men saa er Mathilde syg, mens jeg er borte — jeg skulde nu ind og lægge Haanden paa hendes Hoved —, nei jeg kan ikke lyve for Etatsraaden! (Pause.) Lad mig nu for det Første gaae ind til hende — ikke tage nogen afgjørende Beslutning i aften. Jeg behøver jo ikke at lyve for Etatsraaden, men bare saadan — nei, jeg vil ikke tænke mere derpaa i aften, ingen

Beslutning iasten — nu hører Contoirtiden op, jeg gaaer ind til min Familie.

(Gaaer ind tilvenstre.)

(Under det Foregaaende er det blevet Skumring. Scenen forandres til:)

Amalienborg Plads.

(Man seer Rytterstatuen. Halvmørke.)

Syvende Scene.

Hasse (kommer).

Det var da i Grunden et løjerligt Brev. (Læser.) „En Ven ønsker snarest mulig at tale med Dem, hvis De vil give Overbringeren Bescid eller lade vide, hvor De er at træffe, hos Madam Høyer i Compagnistræde Nr. 91.“ At saadan en Ven lige med Et dumper ned og venter paa En „snarest mulig“, er næsten mistænkeligt. — Det skulde vel ikke være en Veninde? — Na, Snak! Men ligemeget! Her pleie de Danske at holde deres Søgslag, staaer der i en gammel Bog — her holder jeg mine Stævnemøder — lad saa komme af hvad Røn, Stand, Alder, det være vil.

O, Du Kong Christian eller Kong Frederik, som holder der — det var da mærkeligt, nu kjender jeg ikke Navnet paa min gamle, ærværdige,

afdøde Konge — var det en Frederik eller en Christian? Vidste jeg det, da jeg tog artium, og har jeg svedt det ud, eller har jeg aldrig vidst det? Det er en stor Skam, ikke at vide Navnet paa den, man vil tiltale saa fortrolig — for jeg troer, jeg havde isinde i min Beklemthed at henvende en Bøn til Deres Majestæt som en Slags Skytsgud — for det nytter ikke at nægte det, siden vi er under fire Dine, at jeg er beklemmt, jeg har Hjertebanken, jeg er fortunlet. —

„En Ven“. Hvor skulde jeg faae ham fra, efterfom det kniber for mig? — Det vilde være imod Verdensordenen. Det kan ikke være fra Mathilde, det ligner hende ikke, det er umuligt; der er vel nu Ingen mere fjendst imod mig end hun. Hun anseer mig vist for et Uhyre — det er jeg ogsaa, jeg er to Mennesker. Jeg har siddet ved deres Bord og elsket dem og i samme Dieblik hadet dem. Intet i Verden er i mine Dine deiligere end Mathilde — hvorsomhelst jeg ved et Tilfælde støder paa noget Godt inde i mig, synes mig, der gaaer en Rysstribbe derfra til hende — saa staaer hun ganske lys, og mens jeg tænker paa hende, bliver hun til Sne og Is, og saa ligner hun sin Fader! — Hvor jeg hader det

Hele! Ja, men, naar man seer hende! — Er jeg virkelig et forfaldet Subject, som han sagde? — Det synes mig dog altid, at der er et Haab Noget, der skal komme til mig. Det er ude i Luften; men det bliver længere og længere borte fra mig; jeg jager det selv bort, for jeg bærer mig galt ad — det var galt, at jeg idag antastede Julie. Han lader sig ikke stræmme paa den Maade, og hun er dog en stikkelig Pige — saadan har jeg aldrig før forgrebet mig —

„Min Dre var tilforn et speilblankt Skjold“

aa, Sludder! — Jeg er fortvivlet — jeg er paa Ruæerne — det er sandt; men jeg vil hellere gjøre det af paa engang og dreie Halsen om paa ham, hvis jeg ikke kan faae mine Penge.

Hvor mange mon han egentlig skylder mig? Det er det, jeg aldrig kan opdage. Saa snu er han, at det seer ud, som om han havde foræret mig 5000 Daler. Jo, nu løber vi om! — Hvor meget tjener han ved det Regnskab? Hvor stikker Hemmeligheden? Jeg kan stirre mig blind paa Papirerne — i Orden er de — jeg er debiteret for 5000 Daler, og han har ædelmodig qvitteret for dem. Var han ikke en Næv, som jeg veed, han er, saa burde han jo have en Grestøtte,

sættes op der paa Hesten. Men da Procurator Severin ikke er den Mand, der fortjener en Rytterstatue, saa maa han skylde mig Penge — ja, det kan ikke nytte, jeg maa gjøre Skandale, mere og mere Skandale for at faae dem. — Hvor meget skal jeg nu antage han skylder mig? Jeg vil lade det Hele gaae for 400 Daler. Dem fik jeg ogsaa nok, — for det er bestemt Kjøberkjøb — hvis han blot troede, jeg for Alvor vilde bort. Jeg har unægtelig reist for meget til Amerika, saa nu troer Ingen mig, skjøndt jeg nu vil. — Men nu skulde det være snart, for her er al min Formue (tager en Pung op og veier den i Haanden), og skal jeg holde ud i tre Dage endnu, maa det være ved at sætte mig selv paa knap Ration. Kommer der saa ikke Undsætning, saa kan Fæstningen ikke holde sig, saa faaer jeg enten ondt, eller jeg stjæler en Gaas hos en Spætkøber. Men saa vidt vil Du ikke lade det komme, Moder!

Da jeg var fem Aar gammel, legede jeg engang ude i Haven. Saa kaldte de paa mig, og jeg blev saa underlig angst — jeg kan føle den samme Angst endnu, naar jeg tænker derpaa. Da jeg kom ind, stod de og græd; Moder laa i Sengen og saae paa mig, ligesom jeg kom ind;

hun fæstede sine Bine saa langt paa mig — jeg troer, hun døde, idet hun saae paa mig saa uundgründelig ømt og angst — af den Grund synes det mig dog altid urimeligt, at jeg kan komme paa Ladegaarden.

Saa døde Fader. Han staaer altid for mig saa bleg, saa knækket! Hvor han tidt har seet kjærlig og sørgmodig paa mig! Intet i Verden ligner det dybe Blik; men han var saa taus — og dog saa blid! Maaſkee følte han Døden og var bedrøvet for min Fremtid. — Men det skulde jeg have tænkt paa i de bedre Dage, da jeg endnu var ung, for et Aar siden! — Men hvordan er jeg bleven opdraget! En Gang om Ugen fik jeg Lov at komme til Severins, og det var da heller ingen Opdragelse. Vare jeg kunde blive af med de Tanker! — Vare den Ven, som skulde komme, vilde kjøbe min Fordring paa Procurator Severin. Skulde det være ham, som kommer der? — Ei, det er jo Thyren fra imorges! — Hvad gaaer han og smaasnakker om med sig selv?

(Træder tilside.)

Ottende Scene.

Helmut bliver staaende tilvenstre,

Hasle tilhøire.

Helmut.

Ja, det maa være Amalienborg. De sagde, at naar jeg kom forbi Skildevagterne, saa jeg Hesten. — Men der er jo en Mand paa! — Hvor her er stille og høitideligt! Det er, ligesom han holdt paa Vagt for Kongen.

Hasle.

Han er fra Landet. — Hvad er det for en Tyr? Hvordan kom han til Julie Severin?

Helmut.

For her boer Kong Frederik d. Sjette. Her skulde min Ansøgning være til, hvis jeg kunde faae Examen; men jeg er bange for, at jeg maa lade den Jugl flyve. Alle saa stivt paa mig og sagde Nei. Hvor jeg har løbet omkring! Jeg er saa træt! — Jeg troede, fordi jeg begyndte med saadant et urimeligt Held imorges og traf Hende, at det skulde gaae saadan med Lykke hele Dagen. Men Morgenrød gjør Dagen blød — nei, det kan jeg ikke troe! Hun maa bringe mig Lykke! Saadant et Vidunder skeer ikke for Ingenting!

Hasle.

Vidunder? Skulde det være det, at han traf Julie? Hvad er det for en Jhr?

Helmut.

Jeg vilde ikke være bange for at tale med Kongen selv. Jeg vilde bede ham, om jeg maatte faae en lille Bestilling, hvor jeg kunde arbejde sex Timer om Dagen, saa kunde jeg læse sex Timer — her er jo Embeder nok herinde. — Saa nær er jeg! Jeg kan see op ad hans Vinduer; men jeg er ligesaa langt fra ham, som om jeg sad i Stege. — Hvordan mon man bærer sig ad med at faae Kongen i Tale? For han giver jo Audiens Men dertil behøves maaskee Uger, Maaneder — det skulde være som i gamle Dage, da Kongerne gif forklædte paa Gaden med deres Ministre.

Hasle.

Det skulde dog have en Ende med den Monolog; han staaer der og spærrer Veien for min Ven eller Veninde.

Helmut.

Jeg vilde gjøre, hvad det skulde være! Kommer jeg nu hjem til Stege med uforrettet Sag, saa bliver jeg som i Fængsel mit hele Liv.

Hasle.

God Aften. Er Stege saadant et Hul?

Helmuth.

Hvem er det? Hvem gaaer her og lurser?

Hasle.

Det er da ialtfald ikke ved et Nøglehul, jeg
lurer.

Helmuth.

Men det er jo Dem den Person, som
i Middags, var saa uartig mod en ung Dame

Hasle.

Unge Mand, De er fra Landet.

Helmuth.

Sa, det er jeg.

Hasle.

De kjender ikke Livets Konflikter i Kjøbenhavn.

Helmuth.

Nei.

Hasle.

De veed ikke, hvorledes Livet er gennemløbet
af Misforstaaelse paa Misforstaaelse.

Helmuth.

Nei, men

Hasle.

Det var en Misforstaaelse, og det var mig

hjært at see, at den ved Deres Mellemkomst opløstes harmonisk.

Helmuth.

Naa, det fornøier mig. — Hvorfor staaer De her, med Forlov?

Hasle.

Seg staaer paa Post.

Helmuth.

Paa Post?

Hasle.

Sa, De veed jo, at der hver Aften gaaer nogle Folk incognito ud fra Slottet for at paasee, at Alt er i Orden i Byen . . .

Helmuth.

Nei, det vidste jeg ikke.

Hasle.

Og jeg staaer her for at holde Pladsen ryddelig.

Helmuth.

Naa, saa maa jeg gaae! — Sa, men, hør, kunde De ikke vise mig en af de Folk?

Hasle.

Ikke gjerne. Det er imod min Embedspligt. Det maatte i alt Fald være under ubrodeligt Taushedsløfte.

Helmut.

Det lover jeg!

Hæle.

De vil ikke gjøre Fortræd, jeg faaer ikke
Noget paa min Samvittighed

Helmut.

Nei, det veed Gud, De ikke skal!

Hæle.

Unge Mand, De har Noget ved Dem, som
taler for Dem, og jeg vil gjøre Noget, som jeg
maafkee ikke burde gjøre — Derhenne, der kom nu
i dette Dieblif en Mand ud af Palaiet nu
gaaer han ned ad Amaliegade det er en af
dem De skal ikke bryde Dem om, at han
i Førstningen er mut og ikke vil være ved det
.... Tal godt for Dem, og Tausshed hvad mig
angaaer, unge Mand — skynd Dem nu!

Helmut.

Taf, tusind Taf!

(Gler ud.)

Niende Scene.

Hæle.

Der er endnu Tro ubi Provindsfolk
Det gjør mig næsten ondt for den godlidende Fyr

.... men hvad havde han med Julie Severin at skaffe? Og hvem har holdt mig tilbage, naar jeg løb græsset? — Na, og stor Skade er der da heller ikke skeet, om ogsaa Manden viser ham Vinterveien Jeg gad høre deres Samtale. Den Ene taler i Øster, den Anden i Vester; den Ene troer, at den Anden er stridig, og den Anden troer, at den Ene er gal.

(Høyer kommer.)

Tiende Scene.

Høyer. Hasle.

Høyer.

God Aften. Er De den unge Mand, som hedder Hasle, Student Hasle?

Hasle.

Jo. De kommer maaskee fra Madam Høyer?

Høyer.

Ja, paa en Maade — aa, ja, lige fra hende. Jeg er hendes Mand.

Hasle.

Ja saa; saa er De formodentlig den Mand, som hedder Høyer.

Høyer.

Ja.

Hasle.

Naa, saa De er Hr. Høyer? Maa jeg spørge, hvorfor De gav mig Stævnemøde hos Deres Kone?

Høyer.

Saa, det var der nu ingen Fare ved; men ellers skal jeg sige Dem, at jeg ikke gjerne sætter mit Navn paa et Papir, som jeg ikke veed, hvor det kommer hen i Verden.

Hasle (maaler ham).

Saa, saa? De er en betænksum Mand, Hr. Høyer. — De har nok Noget at sige mig fra en Ven.

Høyer.

Saa, det er forresten fra mig selv.

Hasle.

Naa, De er min Ven! Glæder mig at gjøre Deres Bekjendtskab. Maa jeg spørge, hvad er De, Hr. Høyer? (For sig.) Hvad mon det er for en Støder?

Høyer.

Na, jeg handler saadan lidt med Huse og Gaarde.

Hasle.

Naa. Har De en Gaard, De vil sælge mig, eller vil De købe min?

Høyer.

Nei, det er ikke en saadan Forretning, jeg har med Dem. Jeg er ogsaa Commissionair, og jeg har faaet i Commission at skaffe en Huslærer.

Hasle.

En Huslærer?

Høyer.

Ja, 150 Daler om Aaret og Alting frit i Huset; men han skulde kunne noget Musik, helst Violin.

Hasle.

Musik! Violin! — Men hvordan kaldt De paa mig? Hvem har viist Dem til mig?

Høyer.

Aa, det kom saadan af sig selv. Der er en Musikant, jeg kjender, og ham spurgte jeg, om han ikke kjendte Nogen, der forstod sig paa Musik og ellers dueede til Huslærer. Og saa sagde han: Jo, der er en Student Hasle; men jeg veed ikke, om De kan bruge ham.

Hasle.

Saa? Sagde han det? Det var en god Anbefaling. Hvad hedder den Musikant, med Forlov? For det maa være en Ven af mig.

Høyer.

Ja, det kan nu være det Samme, indtil videre. Men jeg skrev mig Deres Navn bag Dret, for jeg skal sige Dem, jeg kjendte for endel Aar siden en Proprietair Hasle, det vil da sige, han havde en Gaard ude i Egnen af Gladsaxe, og det var en meget net Mand, jeg holdt rigtig meget af ham. — Kanstee det var af Deres Familie?

Hasle.

Kanstee; det er muligt, at han var af Moders Familie.

Høyer.

Saa Deres Moder var en Hasle?

Hasle.

Ja.

Høyer.

Og Deres Fader hed ogsaa Hasle?

Hasle.

Nei.

Høyer.

Naa, saadan!

Hasle.

Nei, slet ikke „saadan“. Man siger ikke „Naa, saadan“, naar man taler om min Moder.

Hun har min Faders ærlige og gode Navn og
hed Fru Wilse.

Høher.

Wilse!? — Deres Fader var da ikke den
Wilse, der var Grosferer her i Kjøbenhavn for
nogle og tyve Aar siden?

Haste.

Jo. Har De kjendt min Fader?

Høher.

Ja.... jeg veed ikke det kan nok være,
naar jeg faaer betænkt mig lidt.

Haste.

Det kan være, naar De faaer betænkt Dem
lidt? Det var da en løierlig Udtryksmaade.

Høher.

Ja, jeg er ikke studeret og kan ikke udtrykke
mig saa siffig som De og Deres Vige; men det
skal De ikke bryde Dem om. Jeg staaer og
tænker paa, at det forekommer mig, jeg har seet
Dem etsteds før Hvor var det dog? — Jo!
Jeg kom engang op til en Procurator og vilde
gaae ind, ligesom De kom ud. Kan De ikke
huske det?

Hasle.

Jeg kan nok huske, at jeg er gaaet ud fra en Procurator; men om De vilde ind . . .

Høher.

Severin — hos Procurator Severin var det! Kjender De ikke Procurator Severin?

Hasle.

Jo, det gjør jeg rigtignok.

Høher.

Det er en net Mand.

Hasle.

Ja, en meget net Mand — af Udseende — saadan som Folk er flest.

Høher.

Har De Forretninger med ham?

Hasle.

Ja, jeg har en Fordring paa ham.

Høher.

Har De det? Hvor stor er den?

Hasle.

Na, saadan omtrent 400 Daler.

Høher.

Ja, han er god for Mere end det, den Mand.

Hasle.

Vil De kjøbe Fordringen?

Høher.

Kjøbe den? — Hm, det var nu sin Sag.
Men hvorfor vil De sælge den?

Hasle.

Fordi, ja, fordi man skal ikke være nærig,
men ogsaa lade sine Medmennesker tjene Noget.
Den er maaskee meget større, maaskee paa flere
tusinde Daler; men der mangler Noget.

Høher.

Og hvad er det, med Forlov?

Hasle.

Procurator Severin siger, det er en fix Idee;
jeg har intet Bevis.

Høher.

Sa, hvad gør det? En fix Idee paa nogle
tusinde Daler maa da altid være sine 400 Daler
værd.

Hasle.

Min kjære Hr. Høher! De raisonnerer som
— det er længe, siden jeg har truffet en saa for-
nuftig Mand! De mener altsaa ogsaa, at man
kan lave en Bænk af Kvinders Skæg og Ratten-
trins Døn? Det er netop det Problem, jeg nu i
mange Tider har søgt at løse og stod og tænkte
paa, ligesom De kom.

Høyer.

Ja, det veed jeg ikke; men jeg turde nok vove en Hundredebalersfeddel paa Deres Fordring.

Hasle.

Hvad er De, min brave Hr. Høyer? Hvad var det, De sagde, De var?

Høyer.

Na, jeg handler saadan lidt med Huse og Gaarde og andet Skramleri.

Hasle.

Og det er saadan rigtige Huse og Gaarde, byggede af Murmestere og Tømmermestere, og ikke af Feer? De har ikke saadan en Aladdins Lampe, hvormed De faaer opført Deres Huse?

Høyer.

Ja, nu kan De jo gjøre en Prøve med det Hus, jeg selv boer i. Her er klamt at staae og tale, og hvis De vil gaae med hjem og tage tilfalle med et Stykke Smørrebød og et Glas Punsch, saa er De velkommen, og saa kan vi jo snakke lidt om Huslærerpladsen og Deres salig Fader og dennehersens Fordring.

Hasle (for sig).

Manden seer ud til, at han idetmindste har virkeligt Smørrebød og Punsch. (Høit.) Lad mig

see; nei, jeg er ikke engageret i aften. So, Tak skal De have Hr. Høyer!

(De gaae.)

Gleste Scene.

Helmut (fra Baggrunden).

Det var da en underlig, rar Mand — og godt var det, han ikke gjorde mig bange i Begyndelsen. — Jeg troede først, han sagde: Du! Du! — og saa, da jeg havde sagt ham, at jeg meget godt vidste, hvorfor han gik der, saa sagde han: Ho! ho! Men saa blev han saa god og hørte mig saa taalmodig — det er en mageløs By, Kjøbenhavn! Jeg kan ikke begribe, hvorfor ikke alle Mennesker flytte hertil. — Ja, han havde rigtignok Ret, Stege er et Hul imod Kjøbenhavn Hvor er han nu? — Jeg vilde dog saa gjerne have takket ham endnu engang. Men ikke engang det ventede han paa! Ja, jeg har rigtignok Hykken med mig, og det er bare, fordi Hun saae paa mig imorges.

(Gaaer.)

Tredie Act.

(Severins Contoir som i første Act.)

Første Scene.

Severin sidder ved sit Skrivebord, Jensen staaer nærved ham.
De conferere Kassebogen.

Severin (seer paa sit Uhr).

Endnu saa tidlig! Dagen vil slet ikke begynde!

— Videre.

Jensen.

Saa er der indbetalt 700 Daler i den Sag,
vi vandt forleden ved Nordre-Birk for Møller
Nielsen.

Severin.

700 Daler. Videre.

Jensen.

Saa har Agent Hvid sendt Procuratoren
40 Daler i Salair og 6 Flaske Gammelrom,
om Procuratoren ikke vil forsmaa.

Severin.

Lad Kommen komme ind til min Kone. Videre.

Jensen.

Saa har jeg betalt 72 Daler 3 $\frac{1}{2}$ 11 β for
Trykning og Indheftning af Kataloget til vor
sidste Auction.... Den betalte sig nok godt; der
blev budt svært.

Severin.

Aa, ja. — Er der Mere?

Jensen.

Nei. Vil Procuratoren see, om det stemmer.

Severin (tæller op).

Ja, det er ganske rigtigt.

(Jensen gaaer.)

Anden Scene.

Severin lukker Bogen. Senere Jensen.

Severin.

Ja, det er godt nok. Men det er dog ikke
Noget mod en Tønningreise! — At være kommen
saa vidt, at have bestilt Extravogn og Pels og
Fodpose, og dog maaskee ikke komme afsted —
undtagen for at hente en Attest. — — Kunde jeg bare
sige Statsraad Stang Sandheden paa en saadan
Maade, at han dog tvivlede om den, saa at det
dog blev et alvorligt, kongeligt Grinde, jeg reiste i!

Jensen.

Høher er derude.

Severin.

Værsgo, lad ham komme ind.

(Jensen gaaer.)

Tredie Scene.

Severin. Høher. Senere Jensen.

Høher.

Godmorgen, Hr. Procurator!

Severin.

Godmorgen, Hr. Høher. Er der noget Nyt?

Høher.

Nyt? Nei, ikke saadan noget Nyt, det jeg veed af.

Severin.

Det er sandt, De var saa god at paatage Dem en Commission for at skaffe et ungt Menneske en Ansættelse.

Høher.

Sa, ude paa Landet, som Huslærer.

Severin.

Sa, nu har det ingen Hast med den Sag; men jeg er Dem meget forbunden alligevel for Deres gode Villie. De traf maaskee ikke engang Thyren?

Høyer.

So, jeg traf ham.

Severin.

Naa, gjorde han Vanskeligheder?

Høyer.

Nei, det kan jeg ikke sige. Det er et meget fremkommeligt Menneske. Men nu skulde han jo have noget nyere Væst.

Severin.

Sa, om nogle Dage skal jeg nok selv sende ham Væst.

(Giver sig ifærd med sine Papirer.)

Høyer.

(tager en Stol og sætter sig hen hos Severin.)

Hør nu, Procurator Severin, De veed, min Søn, Christian, er Examinatus juris, og at jeg søger en god Plads til ham, saadan et Contoir, hvor han kan lære Noget og øve sig, og en pæn Familie, hvor han kan blive godt behandlet.

Severin.

Nei, det veed jeg ikke.

Høyer.

Sa, saa har De ikke saa god en Hukommelse som jeg.

Severin.

Hvad mener De med det?

Høher.

Jeg sagde Dem jo igaar, at jeg tænkte paa, hvordan jeg skulde ambligere min Christian.

Severin (for sig).

Nu bliver han strax paatrængende, fordi jeg har forlangt en Tjeneste af ham. Nu skal jeg ogsaa have hans Familiefager (Høit.) Deres Søn? De talte, synes mig, om en Kone til ham.

Høher.

Ja, en lille Kone kunde jo komme med Tiden, hvis der var rare Smaaapiger i Familien. Men det kan der jo altid blive Tid at tale om.

Severin.

Men hvad kommer det egentlig mig ved, min gode Høher? Jeg er dog ikke Fæstemand; jeg holder ikke Fæstecontoir. Sæt i Altsiden og søg en Plads for Deres Søn.

Høher.

Ja, men jeg har nu fundet en god Plads.

Severin.

Naa, saa gratulerer jeg. — Deres Skjøde ligger ude hos Jensen.

Høyer.

Ja, Tak, det løber ikke bort; men det var nu den Plads.

Severin.

Hør nu, Hr. Høyer, hvorfor taler De til mig om det? Skal De have en Anbefaling? Er det en Skriverplads paa et Birkecontoir, De har i Rifferten?

Høyer.

Nei, nei ligefrem talt: Det var her hos Dem.

Severin.

Hos mig?!

Høyer.

Ja, saadan omtrent.

Severin.

Men primer De? Jeg behøver inger Skriver. Jeg har mit Personale. Her er ingen Plads ledig.

Høyer.

Na, hvor der er Hjerterum, er der ogsaa Husrum.

Severin

„Hvor der er“ men hvordan er det, De taler! Hjerterum og en lille Kone

Høyer.

Ja, kanſkee med Tiden for at forene
vore Familie=Interesſer.

Severin (ſtirrer paa ham).

Hvad mener De med det? Er De ved
Deres fulde Fem?

Høyer.

Ja, mere end De nok troer, Procurator
Severin.

Severin.

Oh, nu gaaer der et Lys op for mig! De
talte igaar om Skavank. Nu mener De, at min
Datter har faaet en Skavank ved denneherſens
fulde Mand Tak ſkal De ha'e, gode Hr. Høyer,
De har et godt Hjerte. De vil tage hende med
Skavanken; men den har ikke noget at bethyde,
den Kop er ikke ſprukken, ha, ha, ha!

Høyer.

Ja, hvo ſig ſelv kildrer, kan ſagtens lee.
Men der gif ikke noget rigtigt Lys op for Dem,
Procurator Severin. Jeg troer ikke, at nogen af
Deres Døttre har faaet en Skavank af denne-
herſens Haſle men kanſkee De ſelv har faaet
en af denneherſens Wiſſe.

Severin.

Hvad skal det betyde? Hvad mener De?

Høher.

Jeg veed det Altsammen, Procurator Severin.

Severin.

Hvad veed De?

Høher.

Jeg sagde Dem jo, at jeg har en god Hu-
kommelse; men det har De ikke. Jeg har fortalt
Dem, at jeg engang var Mursvend, og saa var
det for endel Aar siden en Dag, at jeg hvidtede
et Hus, hvor De boede, og stod ude paa Stillaadset
og hørte, hvad der foregik imellem Dem og salig
Fr. Grosserer Wilse. De gik hen og saae til
Døren, om Nogen kunde høre Dem; men De
glemte at see til Vinduet.

Severin

(med tvungen Latter).

Nei, nu maa jeg lee for Alvor! Hvad foregik
der mellem mig og Grosserer Wilse? Intet
Andet end, hvad hele Verden maa vide! Jeg var
Sagsfører og havde en Sag imod ham, og han
forligte den.

Høher.

Maa hans Søn ogsaa vide det?

Severin.

Naa, saa De vil spinde Noget op imod mig, hvis jeg ikke vil kjøbe Dem til Tausshed? Er det Meningen? Tal kun lige ud.

Høher.

Nei, gode Hr. Severin, jeg er for holden en Mand til, at De kan kjøbe mig. Men mig gjør det nu ondt for den stakkels unge Fyr, og saa kunde De jo give ham med Maade, hvad han forlanger, og saa mener jeg, at siden jeg gjør en god Gjerning og skaffer Hver Sit, saa hører jeg lidt til, og saa kunde min Søn komme her paa Contoiret, og min Christian er, naar jeg selv skal sige det, et net Menneſke, og saa kunde vi jo see Tiden an.

Severin.

Det vil sige, De og Deres Søn og Hæle ſkulde være Herrer hos mig! Det var jo nydeligt! Iddag en Fordring, imorgen en anden. Nei, Tak, min gode, ærlige Høher, dennegang ſpeculerer De feil i et gammelt Huſ. (For ſig.) Det var dog en forbiftret Hiſtorie!

Høher.

Ja, det knager jo nok i gamle Huſe, iſær naar det er mod Veirforandring; men det bryder

man sig ikke om. Og hør nu, Procurator Severin, en erfaren Mands Raad og gjør ikke mere Larm end nødvendig. Vi har jo i Grunden en Skavank Allesammen — naa, Herregud, saa maae vi see at lempe os efter hinanden. Jeg siger nu slet ikke, at det er saa meget slemt med Dem; men vi har nu en Aneie paa Dem, og betænk De nu vel, at et magert Forlig er bedre end en fed Proces, hvorvel De er Procurator. Jeg har endnu ikke sagt Noget ligesvem til den unge Hr. Hasle eller Wilse, han er saa uskadelig som et Gevær, der ikke er ladet endnu. Jeg er ikke saadan ond af mig og heller ikke fremsfusende. Med mig kan De faae det, ligesom De vil ha'e det, baade med det Gode og med det Onde. Men har jeg først talt til den unge Fyr, saa vasker jeg mine Hænder i Ustyldighed, og vil han føre mig som Vidne, maa jeg gjøre Ed. Sund Dem nu lidt paa den Ting og bryd Dem nu ikke om, at jeg veed Noget, for jeg kan være ligesaa taus som Graven og have megen Respect for Dem alligevel. Herregud, vi er alle Menneffer.

Severin.

Sæt ogsaa, at det ikke var en fix Idee, De havde faaet i Hovedet, sæt, at der var Noget, saa

havde De jo ikke ringeste Nytte deraf, saasnart De havde talt.

Høher.

Det kan gjerne være, men saa havde De Skade. Vi kan Begge staae os ved, at der ikke bliver talt.

Severin.

Jeg erkjender, at selv en Opdigtelse eller Misforstaaelse kan blive en Mand skadelig, og jeg har ikke Noget imod at overveie Tingen til i Eftermiddag.

Sensen (kommer).

Her er Bud fra Bundtmageren med tre Pelse, om Procuratoren vil vælge.

Severin.

Det er godt det kan vente

Sensen.

Saa, men Vognen kommer jo Klokken 12! Og var det saa ikke bedst, vi havde Pels og Reisetøi i Orden forinden?

Høher (for sig).

Den Rævepels! Han vil reise bort i Formiddag. (Seit.) Saa, saa kommer jeg igjen, Hr. Procurator.

(Gaaer.)

Severin.

Det gjorde De godt, Jensen De er en men nu er det gjort! Staa ikke der og maab! Lad mig være alene!

Jensen.

Ja, men Pelsen! Procuratoren vil jo reise!

Severin.

Na reis selv til Hækkensfeldt og lad mig være alene!

Jensen.

Gud veed, hvad her er i Veien, og hvad jeg har gjort!

(Gaaer.)

Fjerde Scene.

Severin. Senere Jensen.

Severin

(gaaer op og ned ad Gulvet og siger efter en Pause).

Jeg er fortabt! Redningsløst fortabt! Fortæller Høher, hvad han veed, til Hasle, og kommer Hasle i Berøring med Statsraaden og bliver formuende, saa jager han mig som et vildt Dyr, og hele Kjøbenhavn, fra Kongen til Sjoueren, vil pege og hviie ad mig uden at høre mig. For de vilde sige, at om det ogsaa var lovligt, om jeg

ogsaa kan forsvare mig, saa var det ikke — — Det var det heller ikke! — Nei, det kan ikke nytte at nægte det! — Gud give, det aldrig var skeet! — Gid jeg kunde bede om Forladelse — og faae Tilgivelse, om ikke for min, saa for min Kones og mine Børns Skyld. — Det var det, han sagde — han bad ogsaa for sin Kone og sit Barn. — Ja, men han kunde ikke reddes! — Ja, men han bad for Kone og Barn, og jeg var haard, jeg var begjærlig, jeg tjente Penge derved — oh! Men jeg vil slaae fra mig! Jeg vil kæmpe til det Yderste! — Lade Høyer og Hasle dominere i mit Hus! Nei, Tak, før gjøre, jeg veed ikke hvad! — Nu maa jeg reise i det store Grinde! Om det saa skulde koste mit Liv, saa bringer jeg ikke Etatsraaden og Hasle sammen! Jeg kan ikke sige til Etatsraaden, at jeg har fundet ham, og lade de Tre komme sammen. Jeg reiser! Nu er det Nødværge! Underveis faaer jeg nok udtænkt et Arrangement, hvorved jeg faaer Hasle fra Byen, og saa kan jeg sige til Etatsraaden, at jeg veed, hvor han er! Jeg reiser! Venssen! Venssen! (Venssen i Døren.) Lad Bognen komme strax istedenfor Klokken 12! Den er pligtig at møde med en halv Times Varsel! Skynd Dem, lille Venssen!

(Zensen skynder sig bort.) Zensen! (Zensen igjen i Døren.)
 Nei, løb ikke selv, lad Karlen gaae! Bliv her ved
 Contoiret. (Zensen gaaer.) Jeg maa gjøre Noget for
 det Tilfælde, at de i min Fraværelse vil gjøre
 Spectakler! Jeg vil hen til Politidirecteuren og
 fortælle ham saa Meget, som han behøver at vide,
 og bede ham om, at der maa blive holdt Nie
 med Huset. (Seer paa Uhret). Jeg kan være tilbage,
 inden Etatsraaden kommer! — Ja, forgrib Der
 kun, mens jeg er borte! Saa har vi Spillet
 gaaende! I har ikke faaet Bugt med Procurator
 Knud Severin endnu! (Vil gaae ud af Døren i Bag-
 grunden.) Nei, jeg maa have en anden Trafke paa.
 Zensen! (Zensen kommer.) Jeg gaaer ud, men er her
 igjen inden en halv Time Skulde Etatsraad
 Stang komme, saa bed ham undskylde mig og
 være saa god at vente et Dieblif; jeg kommer strax.
 (Gaaer ud tilvenstre.)

Femte Scene.

Zensen. Helmut fra Døren i Baggrunden.

Helmut.

Tag ikke fortrydelig op, at jeg kommer igjen:
 Har her ikke været Nogen og spurgt efter mig?

Zensen.

Hvad skulde det være for En?

Helmüt.

Jeg veed ikke, hvad han hedder; men det var en fornem gammel Mand.

Zensen.

En, som vilde hjælpe Dem til at blive Høiesteretsadvocat?

Helmüt.

Det kunde nok hælde sig.

Zensen.

Hør, unge Person, De sagde igaar, at De var fra Stege. Hvor ligger Stege?

Helmüt.

Hvor Stege ligger? Paa Møen.

Zensen (for sig).

Ja, de Gale kan sommetider Geographi. (Høit.)
Hvad sagde Deres Fader og Moder til, at De vilde herind og blive Høiesteretsadvocat?

Helmüt.

Baade min Fader og min Moder ere døde.

Zensen (for sig).

Stakkels Tyr! (Høit.) Var der ellers ikke
Nogen, De sagde det til? De var jo hos en

en Procurator? Hvad sagde han? Eller løb De væk uden at sige Noget?

Helmut.

Nei, jeg sagde ham det.

Sensen.

Naa, og hvad sagde han?

Helmut.

Han sagde, jeg var gal.

Sensen.

Sa, der kan De see! Det var en fornuftig Mand, som mente Dem det vel. Det kommer mig jo ikke noget ved; men jeg synes dog, det er Synd, at De skal stryge saadan om mellem Kjøbenhavnernes og blive taget ved Næsen. Her er mange slemme Menneſker. Det er slemme Menneſker næsten Allesammen til at gjøre Nar af Folk.

Helmut.

Det har jeg ikke mærket. Det er rare, velsignede Folk Alle de, jeg har truffet paa. Om det saa var ham, der igaar var slem imod Somfruen Somfru Julie, saa har jeg faaet at vide, at det var en Misforſtaaelse, og det er ham, jeg kanſkee ſkylder min Lykke.

Sensen.

Haſte?!

Helmut.

Ja, saadan hedder han nok.

Tensen (for sig).

Herregud, er nu det kjønne, forrygte Menneske faldet i Hænderne paa Hasle! Og saa løber han omkring, og Gud veed, hvor han faaer sin Middagsmad; hvis det ikke raplede for ham med den Høiesteretsadvocat, var han i Grunden et fornuftigt Menneske.

Helmut (for sig).

Gud veed, om ikke Somfru Julie skulde komme ind.

Tensen.

Hør nu, jeg vilde gjerne gjøre Noget til, at vi kan faae Dem sendt hjem.

Helmut.

Tak, det behøves ikke! Maa jeg bare faae Lov at komme igjen og høre, om her har været Bud — og hvis De vil hilse Somfruen fra mig

Tensen.

Nei, det vil jeg ikke. Jeg har ikke Noget med Procuratorens Døttre at skaffe. Men komme igjen og spørge efter Bested, det er en anden Sag, det hører til Contoiret. — Men sig mig

dog, hvordan kan De troe, at Nogen vil sende Bud til Dem her? De boer jo ikke her.

Helmüt.

Nei, men den gamle, fornemme Mand, jeg talte med iastes, spurgte, om jeg kjendte Nogen her i Byen, og da jeg svarede, at jeg kjendte lidt til Procurator Severin og hans Datter, sagde han: Det er godt, der skal komme Bæsteb.

Jensen.

Nu begynder jeg snart ogsaa at troe, at der kommer Bæsteb fra Luften.

(Mathilde aabner Døren tilvensstre.)

Helmüt.

Der er Jomfruen!

Jensen.

Nei, det er ikke Deres Jomfru — gaa nu. Sæt, Faderen kom og saae Dem ogsaa med hende!

(Helmüt gaaer.)

Sjette Scene.

Mathilde. Jensen.

Mathilde.

Veed De, hvor Fader gif hen, Jensen?

Jensen.

Herregud, lille Jomfru Mathilde, hvor De er bleg! Hvordan har vi det?

Mathilde.

Tak, godt. Veed De, hvor Fader gif hen?

Sensen.

Nei, jeg veed ikke, lille Somfru; hvorfor vil De vide det?

Mathilde.

Han jagde til Moder, at han gif til Politidirecteuren.

Sensen.

Sa, vi har jo tidt med Politiet at gjøre.

Mathilde.

Sensen, De er et godt Menneſte, og De har været ſaa længe hos os; troer De, at der er Noget i Veien?

Sensen.

Noget i Veien? Hvad ſkulde der være i Veien?

Mathilde.

Sensen, jeg har Noget at bede Dem om; De maa ikke ſige Nei.

Sensen.

Er det Noget, jeg kan gjøre, ſaa veed De nok, at jeg gjør det for ſaadan en rar Pige, ſom De er.

Mathilde.

Vil De, hvis Hasle skulde komme, medens Fader er borte, lade mig tale et Dieblif med ham, blot et Dieblif?

Sensen.

Med Hasle? De tale med Hasle! — Men han kommer ikke! Jeg fik Ordre igaar, at han ikke maatte komme indenfor Døren.

Mathilde.

Han kommer, Sensen; jeg veed det, jeg kan føle det; der er Noget iveien med Hasle.

Sensen.

Saa, der er Meget i Veien med Hasle; men han kommer ikke saa let igjen. Han fik læst og paastrævet igaar Og om han saa kom, og Procuratoren fik det at vide — han rev Hovedet af mig.

Mathilde.

Kun et Dieblif jeg har kun et eneste Ord at sige ham. Det gælder Meget, Sensen!

Sensen.

De siger det saa løierlig Men De er ikke rigtig rask, lille, rare Somfru Mathilde.

Mathilde.

Jeg er ikke syg uden for den Sags Skyld,

som det gjælder om. Hvis De holder af os,
Zensen

Zensen.

Om jeg holder af Dem, lille Bomfru
Mathilde har jeg ikke kjendt Dem nu i
femten Aar?

Mathilde.

Saa gjør for den Kjærligheds Skyld, som
De bærer til os, hvad jeg beder Dem om! Jeg
beder bønlig, Zensen!

Zensen.

Ja, men for det Første kommer han ikke

Mathilde.

Hvem er derude? Jeg hører Nogen!

Zensen (gaaer til Døren).

Det er Hasle! — og denne Højer.

Mathilde.

Kan De see, Zensen! Gjør nu, hvad jeg saa
bønlig beder om! Lad Hasle komme herind, blot
et Dieblif. Kan De nu ikke selv mærke, at der
er Noget?

Zensen.

Jeg veed ikke, hvad jeg kan mærke. Men jeg
er ikke Menneske for at sige Nei. — Men kun
et Dieblif! Jeg vil staae derude som paa Gløder.

Mathilde.

Kun et Dieblif.

(Jensen gaaer.)

Syvende Scene.

Mathilde. Hasle.

Mathilde.

Tiden er kort, og jeg maa skynde mig at sige, hvad jeg har paa Hjerte. Jeg veed Alt, og jeg troer, det vil koste mig mit Liv. Jeg siger det ikke for at gjøre mig rørende; se selv paa mig. Vi ere opdragne sammen og have holdt af hinanden som Børn — er det ikke muligt, at Du kunde blive mild og forsonlig for min Skyld?

Hasle.

Jeg er saa forbauset over at see Dig igjen, Mathilde, og høre Dig tale til mig. Det gjør saa godt at høre Din Stemme. Bliv ved at tale; sig, hvad Du vil — hvad er det, Du veed?

Mathilde.

O, det er saa haardt for mig at indrømme, at Du har lidt Uret af min Fader.

Hasle.

Saa det veed Du, Mathilde? — Hvordan har Du faaet det at vide? — Hvad veed Du? —

Men, det er ikke værdt, Du siger Noget, for hvad jeg hører af Din Mund, kan jeg ikke gjøre Brug af.

Mathilde.

So, jo! Du maa høre mig! Du maa ikke see saadan paa mig — det minder mig om Drømme, hvori Du er kommen og har sagt, at til Gjengjæld for Din døde Fader vil Du have min Faders døde Barn, og nu, da Du har været haard imod Julie, kan det jo ligesaa gjerne blive hende som mig.

Hasle.

Jeg vil aldrig kunne tilgive mig selv, at jeg har forglemt mig imod Din Søster; men Du veed ikke

Mathilde.

So, jeg veed, jeg veed Alt! Jeg veed, hvad Du lider; men naar Du troer, at der er ligesom Blodhævn imellem Dig og os, saa tager Du feil; thi Fader var jo dog Sagsfører, og naar han for-
tjente 5000 Daler ved at føre Sagen imod Din Fader, saa maa Sagen kunne afgjøres med Penge.

Hasle.

Femtusinde Daler — — saa er jeg fortabt!
— Nu forstaaer jeg det Hele!

Mathilde.

Hvorfor er Du fortabt? Hvad forstaaer Du?

Hasle.

Dem har han betalt mig.

Mathilde.

Gud være evig lovet! — Herre, min Gud, tilgiv mig, at jeg har tvivlet om min egen Fader. — Carl, Du kan ikke være fortabt derved!

Hasle.

Nei, jeg er ikke fortabt — det har gjort mig godt! Mathilde, jeg havde en Fornemmelse, som om der for mig var en Rigdom et eller andetsteds, og jeg troede, det var Penge, Din Fader skyldte mig; men i dette Dieblis veed jeg det bedre: Det er Dig. Trods det, at Du nu sagde Gud være lovet, da jeg sagde, at jeg var fortabt, er det dog Dig, Mathilde! Dersom der er en eneste god Følelse i mig, saa er den knyttet til Dig. Og der er meget Mere end een god Følelse; jeg har feilet meget og ødslet med min Tid og min Ungdom; men nu skal det være forbi! Jeg vilde have Din Faders Hjælp for at reise til Amerika; men nu vil jeg reise uden Hjælp; jeg finder vel et Skib, der tager mig med som Rahytsdreng eller Koffedreng, og er jeg først derovre i den nye

Verden, saa skal jeg arbeide mig op og endnu blive Mand! Blot Du ikke vil tvivle om mig, men tænke venlig paa mig! Saalænge jeg troer, at Dine Dine følge mig, vil jeg ikke kunne gjøre nogen Skabning ondt, og jeg vil have Kraft til at arbeide, arbeide, arbeide, til Blodet springer mig ud af Fingrene — Farvel, Mathilde!

Mathilde.

Carl, hvis jeg har sagt Dig et haardt Ord, saa tro

Hasle.

Hvad, Mathilde?

Mathilde.

At jeg beder Himlen velsigne Dig og bringe Dig tilbage.

(Severin og Statsraaden komme uventet fra Benstre.)

Ottende Scene.

Mathilde. Hasle. Severin. Statsraad Slang. Siden Hoyer.

Mad. Severin. Julie. Helmut. Jensen.

Severin.

Vær saa artig, Hr. Statsraad denne
 Bei det glæder mig, jeg traf Stats — Men
 hvad er det? — Det havde jeg ikke ventet! —
 Men om saa mit eget Rjød og Blod forraader mig,

faa er jeg endnu Herre i mit Hus! — Jeg beder Hr. Etatsraaden tusinde Gange om Forladelse jeg veed knap, hvad jeg siger Men den Person maa ud!

Høher

(har trængt sig ind fra Baggrunden).

Nei, stop nu lidt, Procurator Severin, og vær ikke for slem imod denne unge Mand — hvad hedder han dog? Hedder han ikke Wilse? Skal vi gaae videre i Texten, Procurator Severin?

Severin.

Hr. Etatsraad, der er Tilfælde i Livet — Naar jeg blot kunde blive ene med Hr. Etatsraaden

Høher (determineret).

Sa, men det er det, De ikke skal, min gode Procurator Severin.

Høhle.

De skal tale i en anden Tone til den Dames Fader.

Høher.

De skulde da mindst lægge Fingrene imellem! Det er jo for Dem, jeg vil tale — om Deres Fader, hvis Procurator Severin tør høre det.

Severin.

Hr. Statsraad —

Hasle.

Alverden maa høre, hvad der er at sige om min salig Fader, Grosserer Wilse. Han gik fallit, men betalte alle sine Creditorer som en ærlig Mand. Procurator Severin tjente 5000 Daler ved Fallitten; men dem har han betalt mig. Er der Mere?

Høyer.

Men Gud bevare os! De sagde iafte, at De ikke vidste et Ord, og at han skulde Dem Penge. Hvor er der nu Ærlighed i Verden?

Hasle.

Udenfor, go'e Hr. Høyer. — Gaa De foran mig ud af Døren.

Høyer

(idet Hasle lader ham gaa foran).

Nu har jeg aldrig seet Mage

Hasle.

Farvel, Allesammen! Leve!

Severin.

Hasle — Carl — Carl Wilse!

Statsraaden.

Er De en Søn af Grosserer Wilse — af den Wilse, som boede i Tønning?

Severin.

Hr. Statsraad —

Hasle.

Jo, til Tjeneste.

Statsraaden (til Severin).

Men saa havde vi jo Manden, vi søgte efter, lige ved os!

Severin.

Hr. Statsraad — De kan selv bevidne, at jeg ikke kunde vide det før iaftes.

Statsraaden (til Hasle).

Saa gratulerer jeg Dem; jeg har at overbringe Dem en kostbar Ring og et Legat paa henved 1000 Daler aarlig; det skylder De Deres brave Fader, der i Tønning gjorde en god Gjerning, som nu kommer igjen.

Severin.

Carl, jeg beder Dig om Forladelse for, at jeg vilde vise Dig ud — ikke fordi Du nu faaer Penge, men for en anden Tings Skyld dette her med Høyer. — Forlang af mig, Carl, hvad Du vil.

Hasle (tager sig til Panden).

Derfor dette er en Drøm, saa er den temmelig livagtig. — Mathilde, tal til mig.

Mathilde.

Jeg gratulerer Dig af ganske Hjerter. Jeg vidste nok, at Vorherre ikke forlod Dig, Carl.

Hasle (iser hen til hende).

Du gjorde Mere, Du bad til, at jeg maatte komme lykkelig hjem fra Amerika — mine Amerikarejser er noget korte — her er jeg!

(Mad. Severin og Julie fra Vensler.)

Mad. Severin.

Men hvad foregaaer dog her? — — Mathilde —

Mathilde.

O, Moder, her er skeet Meget og Lykkeligt. — Julie, giv Carl Haanden — Du kan gøre det.

Jensen (i Baggrunden).

Ja, jeg vil ikke være den Slemme. Spørg selv.

Helmut (fra Baggrunden).

Med Forlov, har her Ingen været og spurgt efter mig?

Severin.

Naa, det er ham, Advokaten. — Nei, her har Ingen spurgt efter Dem. Men hvis De vil

opgive Deres Adresse, saa kan vi lade Dem vide, naar Nogen kommer, uden at De behøver at useilige Dem.

Statsraaden.

Hvad er Deres Navn?

Helmüt.

Frih Helmüt — og der var en gammel Herre —

Statsraaden.

Naa, det er altsaa Dem, der iafstes antastede en aldrende Herre

Helmüt.

Seg antastede ham ikke; men en Fyr (peger paa Hasle) der er han viste mig hen til ham

Hasle.

Det var min sidste flemme Streg. (Parodierende Severin.) Jeg beder Dem om Forlæbelse — forlang af mig, hvad De vil!

Statsraaden.

Der er ingen Skade skeet. Veed De, hvem det var, De talte med?

Helmüt.

Nei, men det var en rar gammel Mand; jeg kunde godt lide ham.

Statsraaden.

Det var ogsaa Deres Pligt, for det var
Hans Majestæt Kongen.

Alle.

Kongen!

Statsraaden.

Ja, og Hans Majestæt syntes ogsaa godt om
Dem. Han har allernaadigst tilstaaet Dem af
Chatollkassen 300 Daler i 3 Aar til at tage Examen,
og saa kan De i sin Tid indgive allerunderdanigst
Ansøgning om at procedere paa Prøve for Høiesteret.
Og jeg har faaet Lov til at tilføie, at naar Sagen
er bleven undersøgt og funden, som De har frem-
stillet den, vil Hans Majestæt benaade Karlen, der
stjal Faaret.

Helm ut.

Hurra! Der vil blive en Glæde i Elmelunde!
— Kan De see, Jomfru Julie! Ja, De havde
rigtignok Ret! Jeg blev Høiesteretsadvocat, eller
jeg bliver det! — Det er da en velsignet Mand,
den Konge!

Statsraaden.

Jeg lykønsker mine Damer og Herrer til, at
den lille Misstemning, som var, da jeg kom, er

forbunden og synes at give Plads for de behageligste Udsigter.

Jensen (fra Baggrunden).

Bognen er der, Hr. Procurator.

Severin.

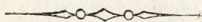
Mad den fjøre. (For sig.) „Cancelliraaden“ gaaer i Løbet; men jeg slap dog godt.

Jensen.

Skal den komme igjen siden?

Severin.

Nei, den skal ikke komme igjen. — Nei. — Men (til Publicum) med Deres Tilladelse, om De ogsaa skulde have opdaget en større eller mindre Skavank, ville vi nok komme igjen.

Opført 1ste Gang paa det kgl. Theater d. 6te Septbr. 1867.

Rettelse. Ikke nødvendig fra et æsthetisk Standpunkt, men for at en Del af Publicum ikke ved en Fuldsmægtig paa

Procurator Seberins Contoir skal tænke paa en af Nutidens Sagsførerfuldmægtige, turde det være rigtigt, i Listen over Personerne at kalde Søren Skræber istedenfor Fuldmægtig, skjøndt han selv betragter sig som saadan. Da Storstedelen af Stykket har henligget trykt omtrent fra den Tid, da det blev antaget til Opførelse (20de Octbr. 1865), vil det undskyldes, at den lille Rettelse gjøres her.

